GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Warszawa, dnia 02.12. 2011 r.

DOOŚ.IDK.4200.14.2011.AA

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 oraz 127 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071, ze zm.), w związku z art. 153 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz 1227 ze zm.), po rozpatrzeniu odwołań wniesionych przez: Janusza Piwińskiego, Bożenę Łukasiewicz, Iwonę i Andrzeja Skrzypek, Stowarzyszenia Ekologicznego Światowid, Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków, Stowarzyszenia Ekologiczny Ursynów, Stowarzyszenia Zielone Mazowsze, Muzeum Pałac w Wilanowie od decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 kwietnia 2011 r., znak: WOOŚ-II.4200.12.2011.JI, o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie Południowej Obwodnicy Warszawy na odcinku od węzła „Puławska" do węzła „Lubelska":

1. **Uchylam pkt 1.3.7. sentencji decyzji pierwszej instancji o treści:**

„Na etapie prac nad projektem należy określić zasięgi emisji zanieczyszczeń od projektowanych wyrzutni usuwających spaliny z tunelu, aby dokładnie wskazać ich lokalizację i wysokości."

i umarzam postępowanie w tym zakresie.

2. **Uchylam pkt 1.3.22. sentencji decyzji pierwszej instancji o treści:**

„Należy przedstawić zakres wymiany gruntów i potrzeby prowadzenia odwodnień wykopów związanych z ich wymianą, bilans mas ziemnych i sposób ich

zagospodarowania na podstawie opracowanej dokumentacji geologiczno-inżynierskiej i hydrogeologicznej."

i orzekam:

„Magazynowanie mas ziemi poza wyznaczonym pasem drogowym jest dopuszczalne poza obszarem Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły, Mazowieckim Parkiem Krajobrazowym i użytkiem ekologicznym Powsinek."

3. Uchylam pkt 1.3.30. sentencji decyzji pierwszej instancji o treści:

„Przy projektowaniu odwodnienia trasy jako zasadę należy przyjąć odprowadzania wód opadowych rowami trawiastymi; natomiast szczelne odprowadzania wód kanalizacją deszczową z drogi na terenie tunelu, mostów, wiaduktów i skrzyżowań wysokościowych."

i orzekam:

"Przy projektowaniu odwodnienia trasy jako zasadę należy przyjąć odprowadzanie wód opadowych rowami trawiastymi; natomiast szczelne odprowadzanie wód kanalizacją deszczową z drogi na terenie tunelu, mostów, wiaduktów i skrzyżowań wysokościowych. Pojemność zbiorników retencyjno-infiltracyjnych, w celu ochrony cieków, powinna zapewniać w czasie deszczów nawalnych spływ wody na poziomie spływu ze zlewni naturalnej (tj. przed realizacją planowanego przedsięwzięcia)."

4. Uchylam pkt 1.3.31. sentencji decyzji pierwszej instancji o treści:

„Przed zrzutem do odbiorników (Kanał Grabowski, Wisła, Rów Zagoździański, rów melioracyjny w km 19+740, ziemia) zapewnić podczyszczanie wód opadowych i roztopowych (system rowów trawiastych, osadniki, separatory, zbiorniki retencyjno-infiltracyjne, zbiorniki infiltracyjne)."

i orzekam:

„Wody opadowe i roztopowe z drogi kierować do następujących odbiorników:
a) Kanał Grabowski – z odcinka od km 0+300 do km 0+800
b) kanalizacja w ul. Płaskowickiej – z odcinka od km 0+800 do km 3+455
c) rzeka Wisła – z odcinka od km 3+455 do km 11+600
d) Rów Zagoździański – z odcinka od km 11+600 do km 13+450
e) ziemia – z odcinka od km 13+450 do km 18+950.

Przed zrzutem do odbiorników określonych w ww. ppkt a, c i d, wody kierować do zbiorników retencyjno-infiltracyjnych; do ziemi odprowadzać poprzez zbiorniki infiltracyjne. Przed zrzutem wód opadowych i roztopowych do odbiorników zastosować osadniki i separatory."

5. Uchylam pkt 1.3.33. sentencji decyzji pierwszej instancji o treści:

„Zbiorniki retencyjne winny zapewniać możliwość zamknięcia odpływu na wypadek wystąpienia poważnej awarii z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne."

i orzekam:

„Zbiorniki retencyjno-infiltracyjne winny zapewniać możliwość zamknięcia odpływu na wypadek wystąpienia poważnej awarii z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne."

6. Uchylam pkt 1.3.38 sentencji decyzji pierwszej instancji o treści:

„W przypadku konieczności planowania wyrzutni z tunelu, należy je tak zaprojektować, aby wysokość wyniesienia emisji zapewniała zachowanie standardów jakości powietrza."

i orzekam:

„W tunelu zlokalizowanym w odcinku trasy od km 0+800 do km 3+455 zastosować wentylację mechaniczną poprzeczną z usuwaniem spalin na zewnątrz poprzez wyrzutnie zlokalizowane przy portalach tunelu"

7. Uchylam pkt 1.3.41. sentencji decyzji pierwszej instancji o treści:

„Nasadzenia należy projektować i zrealizować na poziomie terenu, tzn. nie wprowadzać nasadzeń na skarpy nasypów, aby uniknąć gniazdowania ptaków w tych miejscach, co mogłoby narazić je na zderzenia z samochodami; w projekcie zagospodarowania zieleni w pasie drogi należy w miarę możliwości rezygnować z gatunków drzew i krzewów z owocami spożywanymi przez ptaki (np. jarząb szwedzki, bez czarny, rokitnik, śnieguliczka, głóg, dzika róża, dzika jabłoń, cis, wszelkie drzewa owocowe, tarnina, śliwa ałycza.)"

i orzekam:

„Nasadzenia drzew i krzewów należy projektować i zrealizować na poziomie terenu, tzn. nie wprowadzać nasadzeń na skarpy nasypów, aby uniknąć gniazdowania ptaków w tych miejscach, co mogłoby narazić je na zderzenia z samochodami; w projekcie zagospodarowania zieleni w pasie drogi należy wykluczyć gatunki drzew i krzewów o owocach chętnie spożywanych przez ptaki (np. głóg, dzika róża, jarząb szwedzki, bez czarny, rokitnik, śnieguliczka, cis, tarnina, śliwa ałycza). Dobór gatunków drzew o krzewów do nasadzeń zieleni należy uzgodnić z prowadzącym nadzór ornitologiem."

8. **W załączniku do decyzji uchylam na stronie 3 następujące zdania:**

„W obecnej fazie prac projektowych nie rozstrzygnięto szczegółów technologicznych instalacji wentylacyjnej i sposobu odprowadzania powietrza z tunelu. Możliwe jest usuwanie za pomocą systemu wentylacji wzdłużnej (emisja odbywać się będzie przez portale tunelu) lub system wentylacji poprzecznej i wzdłużnej (emisja przez portale i wyrzutnie). Wybór zostanie dokonany po przeprowadzeniu szczegółowych obliczeń."

i umarzam postępowanie w tym zakresie.

9. **W pozostałej części utrzymuję decyzję w mocy.**

Uzasadnienie

Cytowaną w sentencji decyzją z dnia 29 kwietnia 2011 r., znak: WOOŚ-II.4200.12.2011.JI, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, ustalił warunki realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie Południowej Obwodnicy Warszawy (dalej też POW), na odcinku od węzła „Puławska" do węzła „Lubelska" według wariantu proponowanego przez inwestora, tj. z drogą w tunelu zamkniętym od km 0+800 do km 3+455, na nasypie na odcinku od węzła Przyczółkowa do mostu nad rzeką Wilanówką, z mostem na rzece Wiśle o konstrukcji płaskiej.

Od przedmiotowej decyzji, za pośrednictwem organu I instancji, odwołanie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska złożyli z zachowaniem terminu: pismem z dnia 11 maja 2011 r. Janusz Piwiński, pismem z dnia 12 maja 2011 r. Bożena Łukasiewicz, pismem z dnia 23 maja 2011 r. Iwona i Andrzej Skrzypek, pismem z dnia 26 maja 2011 r. Krystyna Kowalska – przedstawiciel Stowarzyszenia Ekologicznego Światowid, pismem z dnia 27 maja 2011 r. Danuta Cesarska – prezes Stowarzyszenia Ekologiczny Ursynów, pismem z dnia 30 maja 2011 r. Łukasz Patryk Bielecki – sekretarz Stowarzyszenia Zielone Mazowsze, pismem z dnia 30 maja 2011 r. Wiesław Nowicki – członek Zarządu Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków (dalej też OTOP), pismem z dnia 30 maja 2011 r. Paweł Jaskanis – Dyrektor Muzeum Pałac w Wilanowie. Wszystkie podmioty, które złożyły odwołania posiadają status strony postępowania, zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071, ze zm.), lub działają na prawach strony, zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2006 r., Nr 129 poz. 902, ze zm. – stan prawny na dzień złożenia wniosku z dnia 20 grudnia 2006 r. o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia). Jak podano w treści pism, powyższe odwołania wniesiono z uwagi na:

1. Wadliwe postępowanie administracyjne przeprowadzone według przepisów *Prawa ochrony środowiska*. Ponieważ w dniu 11 października 2010 r. inwestor zwrócił się z wnioskiem

o ponowne uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia to postępowanie powinno zostać przeprowadzone zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, a wszelkie uzgodnienia powinny być aktualne na dzień złożenia wniosku;

2. Niepotraktowanie przez organ I instancji pisma odwołującego z dnia 25 stycznia 2011 r. jako wniosku strony postępowania;
3. Brak merytorycznej odpowiedzi organu I instancji na złożone zapytanie odnośnie różnic w poziomie hałasu przedstawionym przez inwestora, a opracowaniu wykonanym przez Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Warszawie (tj. w raporcie o oddziaływaniu na środowisko i mapie akustycznej Warszawy);
4. Brak uwzględnienia wniosku o łagodne ukształtowanie stoków skarp;
5. Nakazanie w punkcie 1.3.24. sentencji skarżonej decyzji wprowadzania do projektu budowlanego materiałów nienaturalnych, a wręcz szkodliwych dla środowiska;
6. Zatwierdzenie lokalizacji przedsięwzięcia:
   a) mimo braku analizy wariantowej obejmującej lokalizację trasy,
   b) mimo, iż przebieg trasy został ustalony przed postępowaniem w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, tj. w 2003 r. decyzją Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 listopada 2003 r., znak: WSR.VIII.6112-107/03 i przed opracowaniem dokumentu z 2004 r.: *„Wstępne studium wykonalności dla zrównoważonego rozwoju warszawskiego węzła transportowego w połączeniu z transeuropejskimi korytarzami I, II i VI"* gdzie ocenie poddano jedynie dwa możliwe przebiegi trasy,
   c) bez uwzględnienia w postępowaniu *„Wstępnego studium wykonalności dla zrównoważonego rozwoju warszawskiego węzła transportowego w połączeniu z transeuropejskimi korytarzami I, II i VI"*, w którym wskazano zalecenia przemawiające za nierealizowaniem żadnego z wariantów lokalizacyjnych trasy: przez Ursynów i Górę Kalwarię,
   d) w związku z nieprawidłowo rozpatrzonym przez organ I instancji wnioskiem strony o przesunięcie części trasy na odcinku od km 15+650 do km 16+500;
7. Brak nałożenia na inwestora obowiązku wykonania kompensacji przyrodniczej. Brak wskazania w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach obowiązku realizacji Parku Komunikacyjnego, którego realizacja, według strony, jest działaniem z zakresu kompensacji przyrodniczej;
8. Błędnie zatwierdzony sposób odprowadzania wód opadowych i roztopowych:
   a) nieokreślenie dopuszczalnych parametrów zrzucanych ścieków,
   b) niewskazanie sposobów ich oczyszczania przed zrzutem do wód powierzchniowych,
   c) zwolnienie inwestora z konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach do pozwoleń wodnoprawnych na odprowadzanie ścieków,
   d) nieprzeanalizowanie przez organ narażenia na zanieczyszczone ścieki z drogi lokalnych studni głębinowych w dzielnicy Wawer, wskazanie przez organ jedynie faktu, że POW nie koliduje z ujęciami komunalnymi bazującymi na wodach czwartorzędowych zlokalizowanych w Falenicy i Majdanie,
   e) niewystarczająca ochrona Jeziora Wilanowskiego przed wodami spływającymi z POW. Warunki decyzji powinny wykluczyć możliwość odprowadzania wód deszczowych

do kanału Grabowskiego, który jest dopływem Potoku Służewieckiego, ewentualnie wykluczyć wykorzystywanie chlorków do odladzania nawierzchni drogi.

9. Niewystarczające warunki w decyzji dotyczące drzew: brak zaleceń dotyczących przesadzania drzew przeznaczonych do wycinki, brak zalecenia nakazującego zastosować obustronne izolacyjne pasy zwartej zieleni o szerokości minimum 2 × 8 m, prawdopodobnie błędnie określony okres wycinki drzew (wg odwołującego błędnie wskazano *„poza sezonem lęgowym"* zamiast *„poza sezonem wegetacyjnym, tj. w terminie od września do lutego"*);
10. Brak zapisów w decyzji dotyczących ochrony przed hałasem typu: stosować sprzęt posiadający tłumiki, wyłączać silniki niepracujących urządzeń, minimalizować czas pracy silników na najwyższych obrotach, ograniczać prędkość pojazdów ciężkich na obszarach zamieszkałych, zapewnić dobór maszyn budowlanych o najmniejszej możliwej mocy akustycznej;
11. Naruszenie art. 10 § 1 *Kodeksu postępowania administracyjnego* poprzez wywieszanie obwieszczeń i zawiadomień w złym terminie na tablicy urzędu Dzielnicy Wawer, brak ich umieszczania na stronie internetowej tego urzędu;
12. Błędnie określone w punkcie 1.3.10 lit. c sentencji decyzji, parametry przejścia w rejonie jeziora Torfy. Wysokość 3,5 m jest niewystarczająca dla dużych zwierząt. Przejście będzie skuteczne przy wysokości 5 m;
13. Niewystarczające zapisy decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w zakresie minimalizacji oddziaływania akustycznego:
    a) nieuwzględnienie wniosku o nałożenie warunku zaprojektowania ekranów akustycznych w Mazowieckim Parku Krajobrazowym,
    b) nieuwzględnienie wniosku o zabezpieczenia akustyczne na wjazdach i zjazdach w węźle Przyczółkowa i przy ulicy Przyczółkowej;
14. Nieuwzględnienie prawa do życia w czystym środowisku. Odwołujący wskazuje w treści pisma, iż *„organ rozpatrujący nasze odwołanie powinien odpowiedzieć na pytanie – w jaki sposób Warszawa upora się z koniecznością poprawy jakości powietrza, po wymuszeniu działań w tym zakresie przez Trybunał sprawiedliwości UE, po realizacji planowanej inwestycji, biorąc pod uwagę to, że prawie 80% zanieczyszczeń to emisja komunikacyjna?"*
15. Nieuwzględnienie braku zgody mieszkańców Warszawy dla realizacji tego przedsięwzięcia;
16. Brak dokładnych informacji o systemie wentylacji tunelu. W decyzji sposób jego wentylacji powinien zostać rozstrzygnięty i opisany jasno i klarownie;
17. Wariant dotyczący przejścia przez Ursynów nie został jasno określony, wariantowanie jedynie technologiczne;
18. Naruszenie prawa do bioróżnorodności środowiska przyrodniczego, poprzez niszczenie gatunków podlegających ochronie w obszarach Natura 2000;
19. Brak przeprowadzenia w postępowaniu procedury zgodnej z art. 33 i 34 *ustawy o ochronie przyrody* w stosunku do obszaru Natura 2000 (Dolina Środkowej Wisły) oraz potencjalnego obszaru Łąki Wilanowskie;
20. Naruszenie art. 56 ust. 1 lit. b pkt 3 *Prawo ochrony środowiska* i art. 56 ust. 8 *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (zarzuty składane w związku z zapisem art. 153 ust. 1 *ustawy ooś*)

poprzez niewskazanie w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody sposobu rozpatrzenia uwag i wniosków zgłoszonych w procedurze udziału społeczeństwa przeprowadzonej w 2007 r. oraz zgłoszonych w trakcie rozprawy administracyjnej. Tym samym organ nie ustosunkował się w treści decyzji do uwag zgłoszonych przez OTOP, w zakresie: rezygnacji z realizacji węzła „Skarpa Wiślana", lokalizacji rezerw ziemnych na potrzeby budowy nasypów, ochrony stanowisk lęgowych jaskółek brzegówek, stosowania torfu naturalnego przy utrzymywaniu zieleni.

21. Naruszenie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. *w sprawie dziko występujących zwierząt objętych ochroną* (Dz. U. nr 220, poz. 2237), w szczególności § 6 pkt 11 tego rozporządzenia – zakaz płoszenia zwierząt; poprzez przyznanie przez organ I instancji w decyzji, iż dojdzie do płoszenia ptaków, także z gatunków objętych ścisłą lub częściową ochroną prawną, wobec ustawowego braku możliwości udzielenia inwestorowi przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska derogacji w zakresie odstępstwa od zakazu umyślnego płoszenia dziko występujących ptaków
22. Nałożenie środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięcia w sposób niejasny:
    a) pkt 1.3.41. sentencji decyzji poprzez rezygnację *„w miarę możliwości"* z nasadzeń określonych drzew i krzewów,
    b) pkt 1.3.22. sentencji decyzji wskazano na konieczność wykonania opracowania o zakresie i skutkach koniecznej wymiany gruntów, tym samym opracowanie to nie będzie poddane już ocenie oddziaływania na środowisko, mimo, że zgodnie z treścią art. 52 ust. 1 pkt 6 lit. b oraz 52 ust. 1 pkt 7 *ustawy Poś* powinno być integralną częścią raportu.
23. Powoływanie się w uzasadnieniu decyzji na nieobowiązujący plan ochrony projektowanego rezerwatu „Biały Ług" w Mazowieckim Parku Krajobrazowym
24. Naruszenie art. 82 ust 2 pkt 2 ustawy *Prawo wodne* (Dz. U. z 2005 r., nr 239 poz. 2019 ze zm.) poprzez zatwierdzenie realizacji nasypu drogowego (zamiast estakady) na prawym zalewowym tarasie rzeki Wisły w Dzielnicy Wilanów w Warszawie, co także skutkuje powstaniem w opisanym miejscu bariery ekologicznej dla swobodnego przemieszczania się zwierząt w ponadregionalnym korytarzu ekologicznym doliny Wisły, co może również zakłócać funkcjonalność powiązań obszarów sieci Natura2000 na Mazowszu;
25. W decyzji nierzetelnie powołano się na decyzję środowiskową Wojewody Mazowieckiego z 200 7 r. dla Wschodniej Obwodnicy Warszawy, podczas gdy jej znaczna część została przez WSA w Warszawie uchylona, a jej wykonanie wstrzymane;
26. W obrocie prawnym funkcjonują dwa uzgodnienia (z tytułu art. 48 ust 2 POŚ) wydane dla tego samego przedsięwzięcia, dokonane przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie. Ponieważ nie wyjaśniono, dlaczego nie wycofano z obrotu prawnego uzgodnienia z dnia 23 maja 2007 r., jak również nie wskazano, które z nich jest w sprawie wiążące dla RDOŚ w Warszawie – oba zaskarżone postanowienia PWIS w Warszawie wymienione we wstępie niniejszego odwołania powinny ulec uchyleniu w całości w trakcie postępowania odwoławczego przez GDOŚ;

27. Nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności przy braku podstaw prawnych, mimo przesunięcia realizacji inwestycji na okres po 2013 r. uchwałą 10/2011 Rady Ministrów z dnia 25 stycznia 2011 r., i mimo, iż decyzja ta nie ma natury wykonalnej.

Mając na uwadze zasadę dwuinstancyjności postępowania administracyjnego, której istotą jest zapewnienie stronom prawa do dwukrotnego rozpatrzenia i rozstrzygnięcia sprawy, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, w ramach postępowania odwoławczego dokonał pełnej analizy zgromadzonego materiału dowodowego, w tym w szczególności wniosku z dnia 20 grudnia 2006 r. o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie Południowej Obwodnicy Warszawy na odcinku od węzła „Puławska" do węzła „Lubelska", z jego załącznikami: poświadczoną przez właściwy organ kopią mapy ewidencyjnej, raportem o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – wersja ujednolicona (marzec 2010 r.) z aneksem (wrzesień 2010 r.), pism procesowych załączonych do akt sprawy, uwag i wniosków społeczeństwa oraz podmiotów zainteresowanych przedmiotowym postępowaniem, postanowień wydawanych toku postępowania, treści zaskarżonej decyzji i treści wniesionych odwołań. W toku postępowania odwoławczego, organ II instancji rozpatrzył sprawę w pełnym zakresie co do okoliczności faktycznych i prawnych.

W związku z powyższym organ wyjaśnia, co następuje.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu błędnego procedowania na podstawie zapisów ustawy *Prawo ochrony środowiska.* Niniejsze postępowanie jest kontynuacją postępowania wszczętego na wniosek z dnia 20 grudnia 2006 r., znak: GDDKiA-O/WA-B.13m/400/452/2006, o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia pod nazwą Południowa Obwodnica Warszawy, odcinek od węzła Puławska do węzła Lubelska i jest prowadzone na podstawie stanu prawnego właściwego na dzień złożenia wniosku z uwzględnieniem późniejszych zmian, które miały zastosowanie do spraw wszczętych i niezakończonych. Z uwagi na wejście w życie ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.), zwanej dalej *ustawą ooś*, zgodnie z art. 153 ust. 1 pkt 2 kompetencje Wojewody Mazowieckiego przejął Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, a zgodnie z art. 153 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy kompetencje Ministra Środowiska – Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, z zastosowaniem dotychczasowych przepisów, tj. ustawy *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r., Nr 25 poz. 150, ze zm.), dalej *ustawy Poś.* W przedmiotowej sprawie po uchyleniu przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie postanowienia Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2007 r. oraz poprzedzającego go postanowienia z dnia 12 lipca 2007 r. uzgadniającego warunki realizacji przedsięwzięcia (wyrok z dnia 31 października 2008 r.) i zwrocie akt sprawy wraz z prawomocnym orzeczeniem, koniecznym było przeprowadzenie postępowania wszczętego wnioskiem z dnia 20 grudnia 2006 r. Jednocześnie inwestor podjął prace nad uzupełnieniem
i aktualizacją raportu o oddziaływaniu na środowisko. Uaktualnienie wnioskodawca przekazał

do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, który przejął kompetencje Wojewody Mazowieckiego, a organ wezwał do przedłożenia ujednoliconej wersji raportu. Po dostarczeniu ostatecznej wersji raportu o oddziaływaniu na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wystąpił do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o uzgodnienie warunków realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia. Podkreślić należy, że inwestor nie wystąpił z nowym wnioskiem, lecz uzupełnił go o nowy załącznik, tj. raport o oddziaływaniu na środowisko. Dlatego modyfikacja wniosku przez inwestora nie wprowadziła konieczności wszczęcia odrębnego postępowania, aczkolwiek spowodowała konieczność nowej oceny materiału dowodowego, powtórzenia czynności niezbędnych do przeprowadzenia postępowania w pełnym zakresie, tj. procedury udziału społeczeństwa zainteresowanego postępowaniem, uzyskania uzgodnień właściwych organów. Wyjaśnić należy, że dopiero po dokonaniu powyższych czynności postępowanie prowadzone w pierwszej instancji zostało zakończone decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, wydaną w dniu 29 kwietnia 2011 r. Decyzja została więc prawidłowo wydana na podstawie właściwych przepisów *Prawa ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r., Nr 25 poz. 150, ze zm.), co prawda uchylonych w toku postępowania przez *ustawę ooś*, lecz nie w stosunku do postępowań będących w toku i niesłusznym jest twierdzenie, iż procedura administracyjna powinna być prowadzona na podstawie *ustawy ooś*. Ponadto należy zauważyć, że postępowanie wszczęte na wniosek z dnia 20 grudnia 2006 r. nie zostało zakończone żadnym innym rozstrzygnięciem, aniżeli przedmiotową decyzją z dnia 29 kwietnia 2011 r., a inwestor nie wystąpił o wycofanie wniosku.

W odpowiedzi na zarzut niepotraktowania przez organ I instancji pisma z dnia 25 stycznia 2011 r. jako *„wniosku strony postępowania"* wyjaśnić należy, iż nie miało to wpływu na sposób rozpatrzenia jego treści. Przedmiotowe pismo zostało złożone do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie w wyznaczonym przez organ terminie, tj. od 10 stycznia do 31 stycznia 2011 r. zgodnie z art. 32 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 53 *ustawy Poś* i dlatego obligatoryjnie podlegało rozpatrzeniu bez względu na fakt czy pochodził on od podmiotu posiadającego interes prawny w przedmiotowej sprawie, czy jedynie mającego interes faktyczny. Ponadto sam zainteresowany, składając uwagi i wnioski, powołał się w piśmie z dnia 25 stycznia 2011 r. na obwieszczenie z dnia grudnia 2010 r., znak: RDOŚ-14-WOOŚ-II-JI-6613-150/06/09, którym to organ I instancji poinformował, iż przystępuje zgodnie z art. 53 *ustawy Poś* do procedury udziału społeczeństwa w postępowaniu, w ramach której każdy może zgłaszać uwagi i wnioski celem ich rozpatrzenia. W związku z powyższym organ nie miał obowiązku weryfikacji, czy przedmiotowy wniosek pochodzi od strony postępowania administracyjnego, a sam fakt jego rozpatrzenia jako *„wniosku społeczeństwa"* nie skutkuje naruszeniem prawa.

Kolejnym zarzutem w odwołaniu jest brak ze strony organu merytorycznej analizy różnic pomiędzy poziomami hałasu podanymi w opracowaniu inwestora, a mapą akustyczną Warszawy wykonaną w 2007 r. Oceniając stanowisko Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, wyrażone w decyzji z dnia 29 kwietnia 2011 r., uznać należy, że organ prawidłowo wyjaśnił, że raport o oddziaływaniu na środowisko i jego uzupełnienie, został wykonany zgodnie z wymogami art. 52 ustawy *Prawo ochrony środowiska* (stan prawny na dzień złożenia wniosku o wydanie decyzji) oraz odpowiada wymogom określonym w prawodawstwie Unii Europejskiej.

Wyjaśnić dalej należy, że ponieważ *ustawa Poś* nie reguluje sposobu prowadzenia analiz dotyczących oddziaływania akustycznego planowanego przedsięwzięcia, ocenę tę oparto na polecanej w Dyrektywie 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. metodzie obliczeń dla hałasu z ruchu kołowego „NMPB-Routes-96 (SETRA-CERTU-LCPC-CSTB)". Do obliczeń użyto programu SoundPLAN wer. 6.3 – powszechnie stosowanego w tego typu analizach. Opisana w raporcie o oddziaływaniu na środowisko i jego aneksie metodyka prowadzenia analiz jest prawidłowa, a dane przedstawione przez autorów raportu są wystarczające do dokonania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Odnosząc się zaś do zarzutu braku merytorycznej odpowiedzi na zarzut zgodności poziomów hałasu przedstawionych na mapie akustycznej i w raporcie, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska informuje, że organ I instancji słusznie odstąpił od porównania tych wartości, choć faktycznie nie poinformował jasno z jakich powodów. W odróżnieniu od raportu o oddziaływaniu na środowisko, dalej „raport", którego celem jest określenie przewidywanego oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia oraz zaproponowanie działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych działań na środowisko, mapę akustyczną zgodnie z art. 118 i 118a *ustawy Poś*, sporządza się na potrzeby oceny stanu akustycznego środowiska, dla celów: informowania społeczeństwa o zagrożeniach środowiska hałasem, opracowania danych dla państwowego monitoringu środowiska, tworzenia i aktualizacji programów ochrony przed hałasem. Głównymi czynnikami różnicującymi oba dokumenty są parametry hałasu określone poziomem dźwięku A wyrażonym w decybelach (dB), według których określa się poziom hałasu oraz różny zakres przedstawianych informacji. Parametry hałasu w raporcie o oddziaływaniu na środowisko podaje się według wskaźników $L_{Aeq\,D}$ *i* $L_{Aeq\,N}$ zgodnie z art. 112a ust. 2 *ustawy Poś*, podczas gdy w mapie akustycznej według wskaźników L_{DWN} i L_N art. 112a ust. 1 *ustawy Poś*. Zakres informacji wymaganych do przedstawienia w raporcie jest zgodny z wymogami art. 52 *ustawy Poś*, natomiast mapy akustycznej zgodny z art. 118 *ustawy Poś* oraz Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. *w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji* (Dz. U. 2007 r. Nr 187, poz. 1340). Również stan faktyczny, w stosunku do którego prowadzone są analizy jest inny, bowiem celem raportu jest analiza akustyczna oddziaływania planowanego przedsięwzięcia (w niniejszym przypadku Południowej Obwodnicy Warszawy dla prognozy ruchu na rok 2015 oraz 2030), natomiast mapa akustyczna opracowywana jest dla aktualnego układu drogowego w mieście na czas opracowania mapy. Choć mapa akustyczna zawiera również analizę prognostyczną charakteryzującą przyszłe zmiany akustyczne powstałe w wyniku planowanego rozwoju infrastruktury drogowej, to jednak nieuprawnione jest porównywanie obu opracowań celem weryfikacji poprawności analiz przedłożonych przez inwestora. W związku z powyższym organ odwoławczy uznaje, że porównywanie obu dokumentów mogłoby budzić problemy interpretacyjne związane z otrzymanymi wynikami i brak wyjaśnienia tej kwestii przez organ I instancji nie jest naruszeniem prawa.

W sprawie sposobu rozpatrzenia w postępowaniu I instancji wniosku o łagodne ukształtowanie nasypu trasy w km 9+500 – 10+500, celem większej jego *„stabilności w czasie fal wezbraniowych"*, wskazać należy odpowiedź organu zawartą w uzasadnieniu decyzji z dnia 29 kwietnia 2011 r., iż stoki skarp i nasypów zostaną umocnione. Organ II instancji nie znajduje

uzasadnienia dla konieczności szczegółowego określenia na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia nachylenia tych skarp, bowiem to na podmiocie planującym inwestycję ciąży obowiązek takiego zaprojektowania technicznych parametrów przedsięwzięcia, by było ono odporne na czynniki zewnętrzne, w omawianym przypadku wody wezbraniowe. Słusznym jest poinformowanie strony, że nachylenie stoków skarp i nasypów regulują zapisy Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.* Zgodnie z § 42 ust 4 pkt 5 tego rozporządzenia: *„Pochylenie i konstrukcja urządzeń wzmacniających skarpy nasypów i wykopów dróg powinny być ustalone na podstawie obliczeń ich stateczności zgodnie z Polską Normą, w szczególności wtedy, gdy (...)skarpa nasypu będzie narażona na działanie wód stojących lub płynących na terenie zalewowym."* Prawidłowość projektu budowlanego oraz jego zgodność ze stosownymi przepisami i normami powinien badać organ budowlany, a nie organ ochrony środowiska. Stąd Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska nie zajmie stanowiska w sprawie słuszności wnioskowanego poszerzenia skarp we wskazanym powyżej kilometrażu. Działając w granicach swoich właściwości, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie w punkcie 1.3.24. sentencji decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, słusznie mając na uwadze względy ochrony środowiska i walory estetyczne, określił sposób ewentualnego umocnienia nasypów. Zobowiązał on inwestora do umacniania stoków skarp i nasypów z możliwie najszerszym wykorzystaniem geosyntetyków i docelowym wprowadzaniem trawiastej pokrywy roślinnej. Organ wykluczył stosowanie gabionów i ograniczył betonowanie skarp, dopuszczając w ostateczności stosowanie ażurowych płyt betonowych. Stąd niezrozumiałe jest twierdzenie odwołującego, iż *„wymagania stawiane Inwestorowi nakazują wprowadzanie materiałów nienaturalnych a wręcz szkodliwych dla środowiska"*. Organ bierze pod uwagę, że samo wprowadzanie roślinności (nawet za pomocą biowłóknin) na zbocze skarpy może nie zapewnić właściwej stabilizacji skarp i skutecznej ochrony przed erozją. W takich przypadkach konieczne jest użycie do ich zabezpieczenia innych materiałów. Najwłaściwszym materiałem są geosyntetyki w postaci siatek, krat, mat itp. Pozwalają ona na odtworzenie warunków glebowych dla rozwoju roślinności na zboczach i minimalizują negatywny wpływ całego przedsięwzięcia na walory krajobrazowe, gdyż takie nasypy charakteryzują się estetycznym wyglądem. Organ nie posiada informacji jakoby geosyntetyki były szkodliwe i toksyczne dla środowiska. Zapobiegawczo, punktem 1.3.23 sentencji decyzji z dnia 29 kwietnia 2011 r. zobowiązano inwestora do stosowania materiałów nieagresywnych dla środowiska, posiadających niezbędne aprobaty techniczne. Dopuszczono również stosowanie elementów betonowych, pozostawiając inwestorowi możliwość ich wykorzystania, gdy np. poszczególne rozwiązania techniczne dotyczące skarp i nasypów będą wymagać zastosowania umocnień skuteczniejszych niż geosyntetyki.

Niesłuszny jest zarzut, iż w decyzji z dnia 29 kwietnia 2011 r. brak *„jakichkolwiek zaleceń związanych z kompensacją przyrodniczą"*. Kwestię tę prawidłowo wyjaśnił już organ I instancji, odpowiadając w uzasadnieniu decyzji na uwagę złożoną w procedurze udziału społeczeństwa i wskazując nałożone sentencją tej decyzji warunki środowiskowe w zakresie sposobu rekultywacji terenu zajętego pod budowę (pkt. 1.2.8.), obowiązku wprowadzenia nasadzeń dogęszczających (pkt. 1.2.25.), i sposobu tych nasadzeń (pkt. 1.3.40). Słusznie również organ I instancji nie uznał realizacji Parku Komunikacyjnego za kompensację przyrodniczą, o której

mowa w art. 75 *ustawy Poś.* Jak bowiem podano w treści raportu o oddziaływaniu na środowisko, realizacja Parku Komunikacyjnego, *„którego ideą jest połączenie zieleni towarzyszącej drodze w układ terenów zieleni oraz odtworzenie więzi lokalnych przerwanych przez drogę", „wykracza poza ramy planowanego przedsięwzięcia chociaż jest z nim spójna od strony technicznego wdrożenia".* Realizacja Parku Komunikacyjnego nie wchodzi w zakres przedsięwzięcia, nie została też opisana we wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody. W aktach sprawy Park Komunikacyjny przedstawiony jest jedynie jako projekt koncepcyjny. Należy przyznać rację, że jego realizacja jest bardzo pożądana, ze względu na kompensowanie uciążliwości przedmiotowej trasy poprzez wprowadzenie do przestrzeni miejskiej dodatkowej zieleni i miejsc rekreacji oraz stworzenie ścieżek ekologicznych. Nie może być jednak traktowany jako kompensacja przyrodnicza, a organ ochrony środowiska nie może warunkować realizacji Południowej Obwodnicy Warszawy od jej wykonania. Zauważyć jednak trzeba, iż organ w punkcie 1.3.39 sentencji decyzji z dnia 29 kwietnia 2011 r. zobowiązuje inwestora do zachowania ciągłości istniejących ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych przeciętych Południową Obwodnicą Warszawy oraz do uwzględnienia w projekcie budowlanym lokalizacji ścieżki rowerowej wzdłuż trasy.

W dalszej kolejności należy przedstawić szczegółowe wyjaśnienia w zakresie sposobu odprowadzania wód opadowych i roztopowych z drogi, bowiem organ II instancji po analizie akt sprawy i wniesionych odwołań uznał za zasadne sprecyzowanie zapisów decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w zakresie odprowadzania wód z Południowej Obwodnicy Warszawy.

Zarzut dotyczący odprowadzania wód do środowiska, bez ich uprzedniego oczyszczenia, w szczególności do Wisły, która stanowi obszar Natura 2000 (PLB 140004 Dolina Środkowej Wisły) i jest jednocześnie źródłem wody pitnej dla mieszkańców nie jest uzasadniony. Jak wynika z akt sprawy, wody opadowe i roztopowe przed zrzutem do Wisły będą oczyszczane w: rowach trawiastych, zbiornikach retencyjno – infiltracyjnych, separatorach koalescencyjnych i osadnikach. Zasadniczo wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane z drogi rowami trawiastymi. Rowy trawiaste są skutecznymi urządzeniami oczyszczającymi, w których zachodzą procesy samooczyszczania wód na skutek współdziałania procesów sedymentacji, filtracji oraz procesów biochemicznych. Jak podaje H. Sawicka-Siarkiewicz, *Ograniczanie zanieczyszczeń w spływach powierzchniowych z dróg, Ocena technologii i zasady wyboru,* Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa 2003, oczyszczanie następuje w przypowierzchniowej warstwie gruntu obsianego trawą, o grubości ok. 30 cm. Badania wykazują, że w zależności od warunków, w rowach trawiastych można uzyskać redukcję: zawiesin od 41 do 94 %, ChZT od 30 do 90 %, ołowiu od 30 do 100 %, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych od 19 do 98 %. Oprócz tego rowy trawiaste wpływają korzystnie na bilans wodny terenu i redukują maksymalne natężenie zrzutu do odbiorników. W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania drogi na stosunki wodne sieci hydrograficznej, w szczególności w wyniku dopływu wód opadowych do małych cieków zostaną zastosowane zbiorniki retencyjno-infiltracyjne. Pozwolą one na przyjęcie fali deszczu przed odprowadzeniem wód do cieków. W urządzeniach tych również są wykorzystywane zdolności samooczyszczania wód. Natomiast tam gdzie nie ma możliwości odprowadzania wód do cieków wodnych, a warunki gruntowo-wodne pozwalają na odprowadzanie wód opadowych do ziemi

planuje się budowę zbiorników infiltracyjnych. Przed wlotami do odbiorników zostaną zainstalowane osadniki (piaskowniki) i separatory. Zastosowanie na wlotach do odbiorników zasuwy zabezpieczy środowisko wodne przed zrzutem substancji niebezpiecznych poprzez umożliwienie zamknięcia odpływu w przypadku wystąpienia awarii, np. kolizji drogowej z udziałem pojazdów przewożących substancje szkodliwe. Jak wynika z analiz opisanych w raporcie o oddziaływaniu na środowisko (opartych na: normie PN-S-02204 *„Drogi samochodowe. Odwodnienie dróg"*, publikacji *„Ograniczanie zanieczyszczeń w spływach powierzchniowych z dróg. Ocena technologii i zasady wyboru"* - Halina Sawicka – Siarkiewicz, Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa, 2004 r., publikacji *„Podręcznik dobrych praktyk wykonywania opracowań środowiskowych dla dróg krajowych"* - Biuro Ekspertyz i Projektów Budownictwa Komunikacyjnego „EKKOM" Sp. z o.o. w Krakowie, Kraków, 2007 r.) powyższe urządzenia pozwolą na redukcję zanieczyszczeń (zawiesiny ogólnej oraz węglowodorów ropopochodnych) w oczyszczonych wodach odprowadzanych do środowiska do stężeń dużo niższych aniżeli poziomy dopuszczalne, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. *w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego* (Dz. U. Nr 137, poz. 984 ze zm.).

Odnosząc się do zarzutu, iż oprócz ujęć komunalnych w rejonie Południowej Obwodnicy Warszawy znajdują się lokalne studnie głębinowe, które będą narażone na zanieczyszczanie przez ścieki, wyjaśnić należy, iż ich obecność uwzględniono w prowadzonym postępowaniu, w raporcie wskazano na obecność studni zinwentaryzowanych w sąsiedztwie trasy w pasie o szerokości 2 km w ilości 88 czynnych studni, a ich lokalizację przedstawiono na załącznikach mapowych. Natomiast decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach (zmieniona niniejszym rozstrzygnięciem) prawidłowo i w stopniu wystarczającym określa warunki realizacji przedsięwzięcia w odniesieniu do ochrony wód podziemnych i powierzchniowych: na etapie realizacji inwestycji sankcjonuje lokalizację baz budowlanych i transportowych, zaś na etapie eksploatacji określa sposób odprowadzania ścieków z trasy. Ponadto zobowiązuje inwestora do przeprowadzenia analizy porealizacyjnej obejmującej analizę zanieczyszczeń gleby, wód podziemnych, odprowadzanych do wód powierzchniowych i ziemi wód opadowych, jak również do monitorowania prawidłowego prowadzenia gospodarki ściekowej w trakcie eksploatacji przedsięwzięcia.

Błędnym jest twierdzenie odwołującego, że naruszeniem prawa jest nieokreślenie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie w decyzji z dnia 29 kwietnia 2011 r. dopuszczalnych parametrów zrzucanych ścieków. Wyjaśnić należy, iż w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie określa się parametrów ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych lub ziemi. Przedmiotowe postępowanie ma na celu wskazanie sposobu zagospodarowania ścieków, tj. wód opadowych i roztopowych pochodzących z drogi, zaś szczegółowe rozwiązania techniczne systemu odprowadzającego te wody z drogi do odbiorników, w tym urządzeń je oczyszczających do parametrów określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. *w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego* (Dz. U. Nr 137 poz. 984, ze zm.), zostaną sprecyzowane w operacie wodnoprawnym, który inwestor będzie zobowiązany opracować przed wystąpieniem o pozwolenie wodnoprawne

na odprowadzenie ścieków. Na tym bowiem etapie ostatecznie zostanie zweryfikowana efektywność systemu oczyszczania zatwierdzonego w niniejszym postępowaniu. Pokreślić trzeba, że z prognozy, przedstawionej przez autorów raportu i uznanej przez organ I i II instancji oraz organy uzgadniające wynika, iż parametry ścieków na wylocie systemu odwodnienia i oczyszczania miały wartości znacznie mniejsze niż określone w ww. rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r.

Niezrozumiałym jest zarzut, iż organ I instancji zwolnił inwestora z konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wymaganej do pozwoleń wodnoprawnych. Należy wyjaśnić, że zgodnie z przepisami dotyczącymi postępowań w sprawie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanych przedsięwzięć zawartymi ówcześnie w ustawie *Prawo ochrony środowiska*, a obecnie ustawie *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, przed pozwoleniem wodnoprawnym na odprowadzanie ścieków nie jest wymagana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach. Zgodnie z przepisami, wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach następuje przed uzyskaniem pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych, i to tylko takich, które zostały określone w rozporządzeniu (poprzednie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. *w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko* i obecne Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*). W opisie przedsięwzięcia nie wskazano, iż decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie Południowej Obwodnicy Warszawy na odcinku od węzła „Puławska" do węzła „Lubelska" obejmuje realizację również urządzeń wodnych zaliczanych do przedsięwzięć wymagających uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Jeżeli inwestor będzie dodatkowo prowadził prace związane z budową urządzeń wodnych, kwalifikowanych jako przedsięwzięcia wymagające decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, będzie winien uzyskać odrębną decyzję. Wynika to z treści pisma z dnia 30 sierpnia 2006 r., znak: IW/WA-4105/401-207/u/2006 Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych Oddział w Warszawie, znajdującego się w aktach sprawy.

Wyjaśniając dalej, należy odnieść się do wniosku strony postępowania o ochronę Jeziora Wilanowskiego poprzez wyeliminowanie odprowadzania wód deszczowych do kanału Grabowskiego, ewentualnie wyeliminowanie wykorzystywania chlorków do odładzania nawierzchni drogi i zapewnienie, by wody spływające z POW nie powiększały zagrożenia powodziowego na terenie nieruchomości Muzeum Pałacu w Wilanowie. Kwestie związane z ochroną wód Jeziora Wilanowskiego były przedmiotem analiz w postępowaniu o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a w ich wyniku inwestor zmienił projekt sposobu odwodnienia trasy, co zostało zatwierdzone zarówno przez organy uzgadniające warunki realizacji przedsięwzięcia, jak i organ wydający przedmiotową decyzję. Przypomnieć trzeba, że w raporcie o oddziaływaniu na środowisko z 2010 r. przedstawiono nowy projekt sposobu odprowadzania wód opadowych i roztopowych z trasy. Zmiana w stosunku do poprzedniego projektu zaproponowanego w raporcie o oddziaływaniu na środowisko z października 2006 r. spowodowana była rezygnacją z odprowadzania wód opadowych do: rowu „B", Kanału

Natolińskiego i Rowu Powsińskiego, a pośrednio Jeziora Powsinkowskiego i rzeki Wilanówki, a na skutek powyższego skierowanie ich do rzeki Wisły (wody pochodzące z odcinka trasy między wyjściem z tunelu, a mostem, wraz z wodami pochodzącymi z odcinka POW: most – km 10+330). W wyniku zmiany koniecznym było zaprojektowanie dodatkowych zbiorników retencyjno – infiltracyjnych i zaprojektowanie przepompowni pozwalających na przepompowanie wód opadowych do Wisły. Wniosek przedstawiony w odwołaniu od decyzji pozostaje nieuwzględniony z następujących przyczyn. Podkreślić należy, że zgodnie z zatwierdzonym sposobem odprowadzania wód, ścieki do kanału Grabowskiego będą kierowane jedynie z odcinka Południowej Obwodnicy Warszawy, tj. od węzła „Puławska" do wlotu do tunelu (od km 0+300 do km 0+800). Z trasy wody opadowe i roztopowe będą spływać grawitacyjnie do pompowni, a następnie tłoczone do zbiorników retencyjno-infiltracyjnych (na mapach do raportu oznaczonych jako ZB1 i ZB2), następnie zaś do kanału Grabowskiego. Jak wskazano w raporcie o oddziaływaniu na środowisko, w wyniku budowy drogi tereny, gdzie spływ powierzchniowy był ograniczony, staną się powierzchniami szczelnymi o współczynniku spływu s=0,8 – 0,9. Dlatego, celem zwiększenia retencji na terenie przedsięwzięcia, zaprojektowano budowę zbiorników retencyjno-infiltracyjnych dla spłaszczenia odpływu wody do odbiorników w czasie deszczu nawalnego. Ograniczenia natężenia odprowadzanych wód do odbiornika – kanału Grabowskiego w konsekwencji będzie skutkowało ograniczeniem natężenia wód dopływających do Potoku Służewskiego zasilającego Jeziorko Wilanowskie. Stężenia zanieczyszczeń zostały określone w prognozie autorów raportu, według której na wylocie systemu odwodnienia trasy zanieczyszczenia wód będą następujące: 25,17 i 23,75 mg/l zawiesiny ogólnej (strona lewa i prawa – odc. węzeł „Puławska" – węzeł „Ursynów-Zachód") oraz 2,01 i 1,90 mg/l węglowodorów ropopochodnych (strona lewa i prawa – odc. węzeł „Puławska" – węzeł „Ursynów-Zachód"). W wyniku zastosowania urządzeń oczyszczających, ścieki odprowadzane do środowiska w sposób zaproponowany przez inwestora będą miały wartości dużo mniejsze niż określone w ww. rozporządzeniu z dnia 24 lipca 2006 r. (wody odprowadzane do wód lub do ziemi nie powinny zawierać substancji zanieczyszczających w ilościach przekraczających 100 mg/l zawiesin ogólnych oraz 15 mg/l węglowodorów ropopochodnych). Zasadnym jest również dodatkowe powołanie się na załączone do akt sprawy pismo z dnia 30 sierpnia 2006 r., znak: IW/WA-4105/401-207/u/2006 WZMiUW Oddział w Warszawie, w którym zgodę na odprowadzanie ścieków deszczowych warunkuje się: *„1. Ograniczeniem natężenia odprowadzanych ścieków do wartości właściwej dla zlewni naturalnej. 2. Retencjonowaniem nadmiaru wody, który wynika z przekształcania części powierzchni zlewni (której dotyczy projekt) na terenie własnym i rozłożeniem zrzutu w czasie, kiedy koryto cieku będzie w stanie przyjąć ścieki nie powodując podtopień terenów przyległych. 3. Zapewnieniem kontroli natężenia ścieków poprzez zainstalowanie rury wylotowej limitującej wypływ oraz wykonaniem umocnienia koryta."* Stanowisko to jest zbieżne z ustaleniami poczynionymi w niniejszym postępowaniu administracyjnym. Odnosząc się natomiast do kwestii stosowania chlorków do odladzania drogi, stwierdzić należy, że ich stosowanie w celu zimowego utrzymania nawierzchni drogowej ma niekorzystny wpływ na środowisko. Działania takie powinny być ograniczane, a zastępowane mechanicznym usuwaniem pokrywy śniegowej i błota z powierzchni jezdni i używaniem piasku w celu ograniczenia jej śliskości. Metody te mają jednak mniejszą skuteczność w likwidacji śliskości zimowej. Ograniczanie stosowania środków chemicznych

do wybiórczych odcinków może, zdaniem organu, spowodować spadek bezpieczeństwa użytkowników drogi na odcinku, gdzie nastąpi nagła zmiana śliskości jezdni. Ponadto wpisywanie w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach ograniczeń w zakresie używania środków chemicznych na określonym odcinku drogi może budzić praktyczne komplikacje w trakcie konieczności szybkiej interwencji ze względu na niekorzystne warunki meteorologiczne i zagrożenie na drodze, w konsekwencji zapis taki może nie być respektowany przez zarządcę drogi. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska popiera ograniczanie środków chemicznych służących do odladzania nawierzchni drogowej, lecz stoi również na stanowisku, iż działania takie powinny być podejmowane przez zarządców dróg, w zależności od warunków, z uwzględnieniem bezpieczeństwa użytkowników. Po ocenie całokształtu sprawy, mając powyższe na względzie, wniosek w zakresie skuteczniejszej ochrony wód Jeziora Wilanowskiego został oddalony.

Niezależnie, po wnikliwej analizie organ zmienił zapisy decyzji o środowiskowych, kierując się potrzebą określenia skuteczności retencyjnej zbiorników projektowanych przed wlotem wód opadowych i roztopowych do wód powierzchniowych oraz jednoznacznego wskazania odbiorników. Ponadto należało usunąć zapis w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, błędnie wskazujący rów melioracyjny w km 19+740 jako odbiornik wód, bowiem odprowadzane będą wody pochodzące z węzła *„Lubelska"*, którego realizacji przedmiotowe postępowanie nie obejmuje i sprostować oczywistą omyłkę w punkcie 1.3.33 sentencji decyzji, gdzie wskazano *„zbiorniki retencyjne"* zamiast *„zbiorniki retencyjno-infiltracyjne"*.

W odniesieniu do kolejnego zarzutu opisanego w odwołaniach, w zakresie proponowanego sposobu zasadzeń, należy stwierdzić, iż skarżona decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 29 kwietnia 2011 r. prawidłowo reguluje tę kwestię. W punkcie 1.3.6 sentencji decyzji nałożono na inwestora obowiązek odpowiedniego wkomponowania ekranów akustycznych w otoczenie, poprzez zapewnienie im estetycznego wyglądu i nasadzenie zieleni osłaniającej od strony zewnętrznej. Również w pkt. 1.3.40 nałożono warunek wprowadzenia do projektu budowlanego nasadzeń zieleni. Zaproponowany przez odwołującego obowiązek zastosowania obustronnych izolacyjnych pasów zwartej zieleni o szerokości co najmniej 2 × 8 m, nie został uwzględniony przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Skuteczność zadrzewień w tłumieniu propagacji hałasu jest niewielka, na odcinkach trasy przebiegających przez tereny chronione przed hałasem, w miejscach spodziewanych przekroczeń standardów, zostały zaproponowane ekrany akustyczne. W odniesieniu natomiast do zanieczyszczeń powietrza emitowanych w wyniku ruchu pojazdów na drodze, wyliczenia wskazują na dotrzymanie standardów na terenach sąsiednich do eksploatowanej drogi. Na etapie analizy porealizacyjnej, jeżeli okaże się, iż rzeczywiste oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko jest większe niż obecnie przewidywany zakres jego oddziaływania i powoduje przekroczenia dopuszczalnych norm na terenach sąsiednich, inwestor będzie zobowiązany do podjęcia dodatkowych działań zapobiegawczych, obejmujących m. in. zwiększenie płynności jazdy, zastosowanie zieleni izolacyjnej lub osłon sztucznych. Wobec powyższego nie jest koniecznym określanie lokalizacji i parametrów zieleni izolacyjnej na tym etapie.

Niesłusznym jest zarzut braku nałożenia w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach warunków minimalizujących emisję hałasu w czasie realizacji przedsięwzięcia, gdyż w punkcie 1.2.22 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zobowiązał inwestora do uwzględnienia w planie robót minimalizacji oddziaływania akustycznego prac budowlanych na tereny zabudowy mieszkaniowej i optymalne wykorzystanie sprzętu budowlanego i środków transportu z zastosowaniem maszyn o możliwie najmniejszej mocy akustycznej.

W odpowiedzi zaś na rzekomo błędne określenie terminu wycinki drzew organ wyjaśnia, iż termin ten nie został nałożony z uwagi na sezon wegetacyjny roślin, lecz na sezon lęgowy ptaków. Z uwagi na biologię lęgową gatunków ptaków występujących w Polsce i ich zróżnicowany termin przystępowania do rozrodu sezon lęgowy trwa od 1 marca do 31 sierpnia. Dlatego organ, kierując się ochroną gatunkową ptaków, właściwie określił termin wycinki.

W związku z zarzutem niedopełnienia przez organ I instancji obowiązku właściwego informowania stron o prowadzonym postępowaniu, w związku z nieprawidłowym wywieszaniem ich na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Dzielnicy Wawer, organ odwoławczy zbadał szczegółowo znajdujące się w aktach sprawy obwieszczenia i stosowne potwierdzenia o ich wywieszeniu, lecz nie znalazł nieprawidłowości w tym zakresie. Organ prowadzący postępowanie prawidłowo informował strony postępowania administracyjnego i zainteresowane sprawą społeczeństwo, przekazując stosowne obwieszczenia informujące o wszystkich stadiach postępowania, podejmowanych czynnościach i wydanych w sprawie postanowieniach, każdorazowo do: Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, Urzędu m.st. Warszawy Dzielnica Ursynów, Urzędu m.st. Warszawy Dzielnica Wilanów, Urzędu m.st. Warszawy Dzielnica Wawer, Urzędzie Gminy Wiązowna, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddziału Warszawa, jak również zamieszczał je na własnej tablicy ogłoszeń i Biuletynie Informacji Publicznej. Terminy ustawowe zostały zachowane. W odniesieniu zaś do braku umieszczania stosownych informacji na BIP-ie Urzędu m.st. Warszawy Dzielnicy Wawer, wyjaśnić należy, że zgodnie z art. 32 ust. 3 *ustawy Poś* zamieszczanie informacji na stronie internetowej jest obowiązkiem jedynie organu prowadzącego sprawę, co w przedmiotowej sprawie miało miejsce, a fakt ten został udokumentowany w aktach sprawy.

Odnosząc się do zarzutu z odwołania w przedmiocie niewystarczających parametrów przejścia dla zwierząt w rejonie jeziora Torfy, należy wyjaśnić, iż zgodnie z treścią decyzji (pkt 1.3.12 jej sentencji) estakadę w rejonie projektowanego rezerwatu „Biały Ług" należy tak zaprojektować, aby co najmniej w jednym miejscu zapewnić rozstaw jej podpór 40 – 50 m, a swobodną wysokość pod konstrukcją co najmniej 5 m. Ze względu na zidentyfikowane miejsca migracji zwierząt, w punkcie 1.3.10 sentencji decyzji wskazano lokalizację przejścia ok. km 17+450. W związku z powyższym zarzut jest bezzasadny.

Kolejnym zarzutem w sprawie jest nieuwzględnienie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie wniosku o nałożenie warunku o treści *„Na estakadach w Mazowieckim Parku Krajobrazowym zastosować przekrycia półtunelowe w rejonie siedzib ludzkich, a na pozostałym obszarze ekrany dźwiękochłonne o wysokości minimum 3 m"*. Odwołujący podkreśla, że organ nie odniósł się do powyższego wniosku, zaś jego wyjaśnienia w odpowiedzi na wniosek Stowarzyszenia Integracji Stołecznej Komunikacji o treści: *„Na odcinku przejścia drogi ekspresowej*

w okolicy Jeziora Torfy należy zaprojektować ekrany dźwiękochłonne o wysokości co najmniej 4 m: po prawej stronie drogi od km 16+400 do km 17+500, w osi jezdni od km 16+300 do km 17+400" są niezgodne ze stanem faktycznym. W związku z powyższym zawnioskowano o częściowe uchylenie decyzji oraz nakazanie organowi I instancji jej uzupełnienia w dziedzinie lokalizacji ekranów dźwiękochłonnych. Poniżej Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska przedstawia następujące wyjaśnienia w tej kwestii. W pierwszej kolejności odnieść się należy do kwestii ochrony terenów, dla których zostały określone normy akustyczne w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. Nr 120, poz. 826). Tereny te, zgodnie z art. 114 ustawy *Prawo ochrony środowiska*, w brzmieniu na dzień złożenia wniosku o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, jak i w brzmieniu aktualnie obowiązującym, określa się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Jednakże dla terenu, o którym mowa w odwołaniu miejscowy plan nie został uchwalony. Dlatego w kontekście art. 115 *ustawy Poś*, według którego kwalifikacji przedmiotowego obszaru do terenu chronionego akustycznie dokonuje właściwy organ na podstawie faktycznego zagospodarowania i wykorzystywania, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska dokonał oceny słuszności wnioskowanych zabezpieczeń akustycznych w Mazowieckim Parku Krajobrazowym oraz poprawności postępowania w tym zakresie przeprowadzonego przez organ I instancji. Prawidłowo zostały zidentyfikowane tereny podlegające ochronie akustycznej, co jak wynika z akt sprawy, zostało dokonane przez autorów raportu w wyniku wizji terenowej w dniach 10-13 sierpnia 2009 r., w czasie której poddano analizie pas terenu po ok. 500 m od osi projektowanej trasy. Dodatkowo celem rozpoznania klimatu akustycznego i identyfikacji kierunków zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w analizowanym obszarze wskazano również na zapisy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta stołecznego Warszawy (Uchwała Nr LXXXII/2746/2006 Rady m.st. Warszawy z dnia 10 października 2006 r.) oraz projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego os. Aleksandrów. W raporcie o oddziaływaniu na środowisko i jego aneksie przedstawiono szereg załączników mapowych, różnej skali, dokumentujących poczynione ustalenia, które zostały zaakceptowane przez organy. Wobec powyższego prawidłowym jest uzasadnienie organu I instancji w zakresie podania przyczyn nieuwzględnienia wniosku o dodatkowe zabezpieczenia akustyczne. Wyjaśnić również należy, że wniosek nie może zostać uwzględniony z uwagi na rzekomo uzyskane warunki zabudowy dla planowanego osiedla mieszkaniowego. W obecnym stanie prawnym budowa ekranów akustycznych na terenie niezabudowanym, gdzie nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego leży wyłącznie w gestii inwestora, a jak wynika z treści raportu, został on poinformowany o postulacie dodatkowych zabezpieczeń akustycznych na terenie Mazowieckiego Parku Krajobrazowego. Druga kwestia – duża wartość przyrodnicza okolic Jeziora Torfy (w zasięgu hałasu 50 dB od planowanej drogi zinwentaryzowano stanowiska perkoza rdzawoszyjego, łabędzia niemego, krzyżówki, głowienki, czernicy, łyski, śmieszki, trzcinniczka i jastrzębia) – również nie uzasadnia nakładania na inwestora takiego obowiązku. Nawiązując do ochrony akustycznej terenów zabudowanych położonych przy ul. Przełęczy, należy stwierdzić, że faktycznie, podane w raporcie o oddziaływaniu na środowisko wyniki prognoz w postaci izofony obrazującej zasięg ponadnormatywnego hałasu z eksploatowanego planowanego przedsięwzięcia w 2015 i 2030 r.

wskazują na możliwość przekroczenia norm. W uszczegółowionych wynikach analiz podano, iż w miejscu chronionym najbliżej położnym do trasy, w roku 2015 przekroczenia nocne normy wynosić będą ok.: 0,4 db (dla parteru) i 1,0 dB (dla piętra budynku) – wartości dla punktów odpowiednio nr 21 i 28 naniesionych na mapie nr 2/10 dołączonej do aneksu raportu. Ponadnormatywny hałas nie dociera jednak *„od północy"* jak zasugerowano w odwołaniu, lecz prawdopodobnie może być wynikiem niewystarczającej skuteczności ekranowania, gdyż droga zlokalizowana będzie blisko zabudowań. W chwili obecnej na przedmiotowym odcinku zaproponowano ekrany akustyczne o wysokości 5 m po prawej, lewej stronie i w osi jezdni. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska mając na uwadze ryzyko niepewności prognoz oddziaływania akustycznego, nałożenie warunku w punkcie 1.3.9. sentencji skarżonej decyzji oraz możliwość weryfikacji tych prognoz, na etapie analizy porealizacyjnej, możliwości podwyższenia ekranów lub ich modyfikacji, np. poprzez zainstalowanie oktagonów, uznaje za zasadne odstąpienie od konieczności zwiększenia skuteczności ekranu akustycznego, poprzez jego podwyższenie do etapu pomiarów *in situ* po oddaniu drogi do realizacji. Tym samym nie można uznać zarówno opisanego zarzutu jak i wniosku w zakresie oddziaływania akustycznego odcinka Południowej Obwodnicy Warszawy w rejonie ul. Przełęczy.

Nie został również uwzględniony wniosek dotyczący lokalizacji ekranów akustycznych na węźle „Przyczółkowa", a ściślej na jego elementach łączących planowaną trasę z istniejącą ulicą Przyczółkowa w sąsiedztwie wskazanej w odwołaniu działki. Przedmiotowa działka znajduje się na terenie oznaczonym w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (Uchwała Nr 92 Rady Gminy Warszawa – Wilanów z dnia 25 maja 1999 r. (Dz. U. Woj. Mazowieckiego Nr 62, poz. 2107) jako MU: teren mieszkaniowo – usługowy z podstawowym przeznaczeniem na zabudowę jednorodzinną, mimo, iż znajduje się ona w strefie uciążliwości tras komunikacyjnych (ul. Przyczółkowej) wyznaczonej na rysunku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego według art. 24 tej uchwały. Z obliczeń oddziaływania akustycznego planowanej trasy dla prognozowanego natężenia ruchu pojazdów w roku 2015 wynika, że na przedmiotowym obszarze hałas pochodzący z ruchu na głównej trasie Południowej Obwodnicy Warszawy nie będzie wpływał na pogorszenie warunków akustycznych. Według obliczeń dla punktu 47 (mapa do aneksu raportu nr 2/3 i załącznik nr 1, str. 27) hałas z planowanej trasy będzie wynosił odpowiednio: $L_{Aeq\ D}$ = 50,8 dB, $L_{Aeq\ N}$ = 45,6 dB. Omawiany teren poddany jest oddziaływaniu innego silnego źródła hałasu istniejącego w chwili obecnej, tj. ruchu pojazdów po istniejącej ul. Przyczółkowej. Ponadto, jak wskazano w raporcie o oddziaływaniu na środowisko, w wyniku realizacji Południowej Obwodnicy Warszawy należy spodziewać się wzrostu natężenia ruchu na ul. Przyczółkowej i kumulacji oddziaływań akustycznych poprzez emisję hałasu z nowoprojektowanej drogi. Problem ten został przeanalizowany i opisany w rozdziale 9.4. *Analiza oddziaływań skumulowanych* raportu. Na mapach zilustrowano zasięg izofony ($L_{Aeq\ N}$ = 50 dB) dla roku 2030: zasięgu hałasu od ul. Przyczółkowej bez realizacji POW, zasięgu hałasu od trasy POW, skumulowanego zasięgu hałasu od obu dróg. Widoczne jest znaczne oddziaływanie akustyczne obu dróg na tereny chronione, które powoduje przekroczenie norm na znacznym obszarze. Z porównania przebiegu izolinii wynika, iż przekroczenie standardów będzie miało również miejsce w przypadku niepodjęcia realizacji przedsięwzięcia, a eksploatacja planowanej Południowej Obwodnicy Warszawy nieznacznie

zwiększy obszar objęty przekroczeniami na skutek oddziaływania obu dróg. Podkreślenia wymaga, iż jak wyjaśnił w skarżonej decyzji organ I instancji, nałożono obowiązek realizacji ekranów akustycznych na jezdni głównej (tj.: od km 3+550 do km 5+450 po stronie prawej, od km 5+250 do km 5+850 w osi jezdni, od km 3+550 do km 5+850 po stronie lewej jezdni). Jak wyjaśniono w treści raportu o oddziaływaniu na środowisko, ze względu na brak ściśle określonych rozwiązań technicznych węzłów, które dopiero przesądzą o zastosowaniu odpowiednich środków minimalizujących, nie zaproponowano rozwiązań minimalizujących emisję hałasu na tereny sąsiednie z wjazdów i zjazdów. W raporcie wskazano na konieczność poczynienia dodatkowych analiz akustycznych na etapie projektu budowlanego. Kwestia braku szczegółowych analiz planowanych do realizacji węzłów drogowych została uprzednio podniesiona w piśmie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 31 sierpnia 2010 r. W odpowiedzi, w aneksie do raportu o oddziaływaniu na środowisko wyjaśniono, że w chwili obecnej, przy braku projektu budowlanego, parametry techniczne niezbędne do przeprowadzenia stosownych symulacji nie zostały ustalone. Inwestor nie dysponuje danymi na temat wysokościowych rozwiązań na węzłach, nachylenia i dokładnego przebiegu łącznic, a co więcej, sam schemat węzłów prezentowany w raporcie, może ulec zmianie. Dodatkowo w piśmie z dnia 6 października 2010 r. Z-ca Dyrektora Oddziału w Warszawie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad podał, iż zgodnie z art. 88 *ustawy ooś* zostanie opracowany raport o oddziaływaniu na środowisko w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko. Powyższe wyjaśnienia zostały uznane przez organ uzgadniający warunki realizacji przedsięwzięcia, opiniujący organ sanitarny, a następnie również przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. W decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 29 kwietnia 2011 r. ustalono kilometraż i główne parametry ekranów akustycznych zlokalizowanych w osi Południowej Obwodnicy Warszawy celem ich uwzględnienia w projekcie budowlanym, zaś określenie działań minimalizujących oddziaływanie akustyczne elementów węzłów drogowych przełożono na późniejszy etap.

Błędnym jest przekładanie i nakładanie obowiązku analiz środowiskowych na etap projektu budowlanego, gdyż wtedy organ ochrony środowiska nie może zweryfikować poprawności przeprowadzonych analiz i poprawności zastosowanych działań minimalizujących. Z drugiej strony nałożenie na inwestora obowiązku przeprowadzenia analizy porealizacyjnej, która określi faktyczne oddziaływanie inwestycji i skuteczność zastosowanych działań minimalizujących, jak również stanowisko inwestora, wyrażone w piśmie z dnia 6 października 2010 r., iż wystąpi on z wnioskiem o przeprowadzenie ponownej oceny oddziaływania na środowisko na etapie postępowania prowadzonego przed organem budowlanym, przemawiają za uznaniem niniejszego stanowiska za uzasadnione.

W odpowiedzi na zarzut dotyczący zanieczyszczeń powietrza w aglomeracji warszawskiej, wyjaśnić należy, że nie jest zadaniem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, bezpośredni udział w zadaniach związanych z poprawą jakości powietrza, lecz analiza wpływu planowanego przedsięwzięcia na środowisko, w tym powietrze, a w konsekwencji nałożenie decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach warunków wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia, wymagań dotyczących ochrony środowiska koniecznych do uwzględnienia

w projekcie budowlanym, ewentualnie wymagań w zakresie monitoringu i analizy porealizacyjnej. Zadania związane z poprawą jakości powietrza są identyfikowane w programach ochrony powietrza, które organ, w związku z podniesioną kwestią w odwołaniu poddał gruntownej analizie. W rejonie planowanej Południowej Obwodnicy Warszawy obowiązują następujące programy:

- „Program Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja warszawska" – rozporządzenie Nr 67 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Woj. Maz. Nr 269, poz. 9320);
- „Program ochrony powietrza dla strefy Powiat Otwocki" – uchwała Nr 233/08 z dnia 17 listopada 2008 r. Sejmiku Województwa Mazowieckiego (Dz. U. Woj. Maz. Nr 216, poz. 9320);
- „Program ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których został przekroczony poziom docelowy benzo(α)pirenu w powietrzu" – uchwała Nr 223/09 z dnia 21 grudnia 2009 r. Sejmiku Województwa Mazowieckiego (Dz. U. Woj. Maz. Nr 2, poz. 38);
- „Program ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej, w której został przekroczony poziom docelowy ozonu w powietrzu" – Uchwała Nr 222/09 z dnia 21 grudnia 2009 r. Sejmiku Województwa Mazowieckiego (Dz. U. Woj. Maz. Nr 2, poz. 37).

Ustalenia poczynione przez autorów raportu oraz treść decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie pozostają jednak w sprzeczności z wyszczególnionymi powyżej dokumentami. Z obliczeń wynika, że emisja substancji w wyniku eksploatacji trasy nie spowoduje przekroczenia stężeń dopuszczalnych, czy wartości odniesienia w powietrzu, zarówno na poziomie terenu, jak i na wysokości najbliższej zabudowy. W odniesieniu zaś do poziomu zanieczyszczenia uśrednionego dla Warszawy, w przypadku niepodjęcia realizacji przedsięwzięcia, nastąpi jego wzrost, w wyniku pogarszania się funkcjonowania obecnego systemu drogowego w mieście.

W zakresie zarzutu nieuwzględnienia prawa społeczności lokalnej do decydowania o sprawach swojego miasta i braku odniesienia się organu I instancji do braku zgody mieszkańców na realizację Południowej Obwodnicy Warszawy, wyjaśnić należy, iż postępowanie administracyjne prowadzone w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odbywało się zgodnie z poszanowaniem wszelkich praw stron postępowania i społeczności lokalnej, nie posiadającej statusu strony. Organy administracji, mając na względzie szeroko pojęty interes społeczny i słuszny interes obywateli, zgodnie z art. 7 *Kpa* podejmowały wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy, o czym świadczy wzywanie inwestora do uzupełnienia materiału dowodowego, jakim jest raport o oddziaływaniu na środowisko. Jak wynika z akt sprawy, organ prowadzący postępowanie dołożył wszelkich starań, by zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów. W związku z art. 53 *ustawy Poś* Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu. Przed wydaniem przedmiotowej decyzji, stosownie do art. 10 § 1 organ I instancji umożliwił stronom wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. W uzasadnieniu decyzji organ przytoczył treść wnoszonych uwag i wniosków, wyjaśnił sposób ich rozpatrzenia, uwzględniając je, albo podając przyczyny ich nieuwzględnienia. Z powyższego wynika, iż organy biorące udział w postępowaniu, uwzględniając interes stron i społeczny, dopełniały wszelkich czynności w celu prawidłowego procedowania.

Analizując akta sprawy, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska nie znalazł uchybień w tym zakresie, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy. Na skutek powyższego, zarzut z odwołania jest bezzasadny.

Odnosząc się do zarzutów związanych z wariantami lokalizacyjnymi przedsięwzięcia Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska wyjaśnia, co następuje. Podkreślić należy, że w niniejszym postępowaniu nie były badane inne lokalizacje, aniżeli lokalizacja przedstawiona we wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zostało to już wyjaśnione w uzasadnieniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 29 kwietnia 2011 r. na stronach 12, 13 i 15. Wskazano, że *„analiza możliwości lokalizacyjnych POW została szerzej przeprowadzona w opracowaniu z 2004 r. „Wstępne studium wykonalności dla zrównoważonego rozwoju warszawskiego węzła transportowego w połączeniu z transeuropejskimi korytarzami I, II i VI". (...) Na podstawie analizy technicznej, ekonomicznej i ekologicznej wykazano, że wariant przez Ursynów jest korzystniejszy niż wariant alternatywny przebiegający przez Górę Kalwarię."* Tym samym inwestor do dalszych prac wybrał preferowaną lokalizację inwestycji w przebiegu opracowanym już w 1982 r. przez Biuro Planowania Rozwoju Warszawy w *„Studium przebiegu drogi ruchu szybkiego na kierunku W-Z (E-8) wraz z analizą zagospodarowania trasy"*. Korytarz pod POW przebiegający przez Ursynów został uwzględniony w wielu opracowaniach planistycznych, a jednocześnie podjęto prace nad realizacją innych inwestycji infrastrukturalnych powiązanych funkcjonalnie z przedmiotową trasą. Podkreślić należy, że jednocześnie zmieniona została funkcja planowanej trasy – obecnie głównym celem budowy jest obsługa ruchu wewnątrz miasta i aglomeracji. W ten sposób ostatecznie zdefiniowana została lokalizacja trasy. Powyższe zostało szczegółowo wyjaśnione w aktach sprawy, raporcie o oddziaływaniu na środowisko i jego aneksie. Wobec powyższego, mimo treści odwołań, bezprzedmiotową stała się w obecnej chwili merytoryczna analiza prawidłowości ustaleń i wniosków poczynionych w opracowaniu *„Wstępne studium wykonalności dla zrównoważonego rozwoju warszawskiego węzła transportowego w połączeniu z transeuropejskimi korytarzami I, II i VI"*, skoro inwestor we wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie przedłożył innych racjonalnych wariantów lokalizacyjnych planowanej trasy, a wskazana przez niego lokalizacja przedsięwzięcia jest akceptowana ze względów środowiskowych. Podkreślić trzeba, iż wszelkie opisane w odwołaniach zastrzeżenia dotyczące zaproponowanej lokalizacji trasy nie zostały przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska uwzględnione.

Wbrew treści odwołania, nie jest naruszeniem prawa ograniczenie wariantowania planowanego przedsięwzięcia do wariantów technicznych i technologicznych z pominięciem przedstawienia wariantu lokalizacyjnego. Zgodnie z art. 52 ust. 1 pkt 3 *ustawy ooś* raport o oddziaływaniu na środowisko powinien zawierać minimum opis wariantu polegającego na niepodejmowaniu przedsięwzięcia i najkorzystniejszego dla środowiska. Raport sporządzony dla przedsięwzięcia polegającego na budowie Południowej Obwodnicy Warszawy od węzła Puławska do węzła Lubelska spełnia te wymagania. Inwestor uzasadnił w sposób wyczerpujący przyczyny odstąpienia na etapie oceny oddziaływania na środowisko od wariantowania lokalizacyjnego, celem identyfikacji wariantu przedsięwzięcia najbardziej korzystnego dla środowiska, wskazując, iż analiza ta prowadzona była na wcześniejszych etapach prac projektowych, a obecnie, ze względu na istniejące uwarunkowania, błędnym byłoby poszukiwanie alternatywnych przebiegów trasy. Natomiast w niniejszym postępowaniu, dla przedstawionej

przez inwestora lokalizacji, w wyniku analizy wariantowej obejmującej sposób poprowadzenia trasy i rozwiązania projektowe, określono wariant najkorzystniejszy dla środowiska.

Odnosząc się do zarzutu niesprecyzowanego wariantu przebiegającego przez Ursynów, który został wskazany do realizacji i zatwierdzony decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach, braku szczegółowych informacji na temat systemu wentylacji tunelu wybranego do realizacji, organ odwoławczy po przeprowadzeniu szczegółowej analizy wyjaśnia. Wśród pięciu analizowanych w raporcie o oddziaływaniu POW na środowisko wariantów przedsięwzięcia na odcinku przebiegającym przez teren Ursynowa, opisano następujące warianty i przeprowadzono dla nich ocenę oddziaływania na środowisko:

1) tunel głęboki z wentylacją poprzeczną – usuwanie spalin poprzez 4 wyrzutnie zlokalizowane przy portalach tunelu;

2) tunel głęboki bez wentylacji poprzecznej z wentylacją wzdłużną – usuwanie spalin odbywa się poprzez portale oraz dwa otwory (około 150 m długości jeden) w tunelu na odcinkach: 1+930 – 2+080 i 2+630 – 2+780;

3) tunel wyniesiony nad ul. KEN i w części napowietrznej realizowany w formie przezroczystej – bez wentylacji poprzecznej z wentylacją wzdłużną. Usuwanie spalin odbywa się poprzez portale oraz otwory zlokalizowane na następujących odcinkach: 1+800 – 2+200, 2+350 – 2+450, 2+600 – 2+700, 2+850 – 3+150;

4) tunel wyniesiony nad ul. KEN i w części napowietrznej realizowany w formie przezroczystej – bez wentylacji poprzecznej z wentylacją wzdłużną. Usuwanie spalin odbywa się poprzez otwór wzdłuż w szczycie części przezroczystej

5) tunel od km 0+800 do km 1+800, dalej zamknięta estakada do km 3+150, następnie do km 3+455 droga ponownie w tunelu. Wskazano, iż wariant ten w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza jest tożsamy z wariantem 1.

Jak wynika z obliczeń, jedynie dla wariantu 2 (wentylacja wzdłużna, usuwanie spalin przez dwa portale i dwa otwory) w przypadku natężenia ruchu pojazdów zgodnego z prognozą na rok 2030, normy dopuszczalnego poziomu dwutlenku azotu nie zostaną dotrzymane. Natomiast w sytuacji powiększenia ruchu o 50 % w stosunku do prognozy dla roku 2030 normy poza liniami rozgraniczającymi zostaną dochowane w przypadku realizacji wariantu 1 i wariantu 5. Podkreślić należy, że wariantem najkorzystniejszym dla środowiska, wybranym przez inwestora do realizacji i zaakceptowanym przez organ jest poprowadzenie drogi pod metrem w tunelu zamkniętym bez otworów. W aktach sprawy inwestor nie wskazał jednoznacznie sposobu wentylacji tego tunelu, podał w rozdz. 2.2.5.1 raportu jakie są potencjalnie możliwe systemy usuwania spalin z tunelu i wyjaśnił, że ze względu na wczesny etap projektowania decyzje w tej sprawie jeszcze nie zapadły, zaś w części określającej wpływ inwestycji na powietrze, prowadząc analizy dla 5 wariantów poprowadzenia trasy przez Ursynów, dla wariantu podstawowego – wskazanego do realizacji, przeprowadził badania uwzględniające zastosowanie wentylacji poprzecznej i emisję zanieczyszczeń z wyrzutni, nie przeprowadzając chociażby wstępnych analiz mogących określić, w jakim stopniu wybór innej techniki wentylacji tunelu będzie wpływał na oddziaływanie POW na powietrze (technika wzdłużna lub mieszana). W szczególności niewiadoma jest emisja zanieczyszczeń do powietrza w przypadku, gdy powietrze z tunelu drogowego o długości ponad 2,5 km będzie usuwane mechanicznie wentylacją wzdłużną jedynie

przez dwa portale tunelu. Podkreślić również należy, że inwestor nie przedstawił żadnych danych literaturowych lub wniosków z innych doświadczeń związanych z realizacją tuneli o takich parametrach, co mogłoby stanowić dowód dla organu, iż wybór technologii wentylacji tunelu nie ma znaczenia w niniejszym postępowaniu i może być dokonany na późniejszym etapie, nieobjętym oceną oddziaływania na środowisko. Z tego względu błędnym jest dopuszczenie decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach do realizacji przedsięwzięcia wg wariantu zaproponowanego przez inwestora bez rozstrzygnięcia sposobu wentylacji tunelu. W związku z powyższym w pierwszej kolejności należy usunąć zapis dotyczący sposobu wentylacji tunelu znajdujący się w charakterystyce przedsięwzięcia, o treści: *„W obecnej fazie prac projektowych nie rozstrzygnięto szczegółów technologicznych instalacji wentylacyjnej i sposobu odprowadzania powietrza z tunelu. Możliwe jest usuwanie za pomocą systemu wentylacji wzdłużnej (emisja odbywać się będzie przez portale tunelu) lub system wentylacji poprzecznej i wzdłużnej (emisja przez portale i wyrzutnie). Wybór zostanie dokonany po przeprowadzeniu szczegółowych obliczeń."* Dalej, dla wariantu wybranego do realizacji, z uwagi na ochronę środowiska należy nałożyć warunek, by w projekcie budowlanym uwzględnić wentylację tunelu poprzeczną, z odprowadzaniem spalin do powietrza za pomocą wyrzutni, bowiem jak wynika z raportu, takie rozwiązanie pozwoli na dotrzymanie norm jakości powietrza. Jeżeli na dalszym etapie, w wyniku szczegółowych obliczeń wykonywanych w ramach opracowywania projektu budowlanego zasadnym będzie zmiana sposobu wentylacji, inwestor będzie mógł zaproponować zmiany na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko – która zgodnie z pismem GDDKiA Oddziału Warszawa z dnia 6 października 2010 r. zostanie przeprowadzona na etapie uzyskiwania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Należy wyjaśnić stronom postępowania, że brak podania w niniejszym postępowaniu parametrów wyrzutni, za pomocą których spaliny z tunelu będą odprowadzane do powietrza atmosferycznego należy uzasadnić istnieniem przepisów odrębnych zawartych w *ustawie Poś*, według których uruchomienie instalacji odprowadzającej zanieczyszczenia z tunelu na zewnątrz w sposób zorganizowany będzie wymagało uzyskania na podstawie art. 181 ust. 1 pkt 2 *ustawy Poś* pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza. Dlatego niewłaściwie został sformułowany warunek postanowienia z dnia 1 czerwca 2010 r. Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie, oraz warunek 1.3.7. sentencji zaskarżonej decyzji o treści: *na etapie prac nad projektem należy określić zasięgi emisji zanieczyszczeń od projektowanych wyrzutni usuwających spaliny z tunelu, aby dokładnie wskazać ich lokalizację i wysokości."* Bez względu na zapisy w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach informacje takie będą musiały zostać podane we wniosku o wydanie ww. pozwolenia, zgodnie z art. 184 ust 2-4 oraz art. 221 *ustawy Poś.* W związku z powyższym niniejszą decyzją usunięto punkt 1.3.7. oraz 1.3.38 sentencji decyzji z dnia 29 kwietnia 2011 r., precyzyjniej regulując kwestię odprowadzania spalin z tunelu: *„W tunelu zlokalizowanym w odcinku trasy od km 0+800 do km 3+455 wentylacja mechaniczna poprzeczna z usuwaniem spalin na zewnątrz poprzez wyrzutnie zlokalizowane przy portalach tunelu".*

Odnosząc się do zarzutów związanych z przeprowadzoną oceną oddziaływania na środowisko przyrodnicze planowanego przedsięwzięcia w stosunku do wpływu przedsięwzięcia na obszary Natura 2000, wyjaśnić trzeba, iż kwestie te były przedmiotem wnikliwej analizy w postępowaniu prowadzonym w I instancji, o czym świadczy zarówno

uzasadnienie przedmiotowej decyzji, jak i akta sprawy. Przedmiotowa inwestycja nie stanowi zagrożenia dla siedliska przyrodniczego – grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (9170) będącego celem ochrony obszaru Natura 2000 „Las Natoliński", gdyż znajduje się ono poza zasięgiem oddziaływania przedsięwzięcia. W odniesieniu do obszaru Natura 2000 „Dolina Środkowej Wisły", utworzonego dla ochrony gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE oraz gatunków regularnie występujących ptaków migrujących nie wymienionych w Załączniku I ww. Dyrektywy, w obszarze negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia stwierdzono stanowiska lęgowe jarzębatki, gąsiorka, brodźca piskliwego, sieweczki rzecznej, a w związku z zajęciem potencjalnego miejsca żerowania pod inwestycję, przewidziano pogorszenie warunków bytowania rybitwy białoczelnej, rybitwy rzecznej oraz zimorodka. Analiza przyrodnicza została wykonana prawidłowo, zaś realizacja przedsięwzięcia z właściwym zastosowaniem warunków nałożonych decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 29 kwietnia 2011 r. w zatwierdzonym wariancie przeprawy przez Wisłę z mostem o konstrukcji płaskiej nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 „Dolina Środkowej Wisły". Ponieważ w toku postępowania nie stwierdzono, aby realizacja Południowej Obwodnicy Warszawy spowodowała znaczące negatywne oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Środkowej Wisły", nie było potrzeby przeprowadzania procedury zgodnej z art. 33 i 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2009 r. Nr 151 poz. 1220, ze zm.), dalej *ustawy oop*, w ramach której Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie mógłby zezwolić na realizację przedsięwzięcia jedynie w przypadku spełnienia przesłanek o których mowa w art. 34 ust. 1 lub ust. 2 *ustawy oop*. Natomiast obszar Natura 2000 "Łąki Wilanowskie" został zgłoszony w 2008 r. przez Wojewódzki Zespół Specjalistyczny w ramach uzupełnienia wcześniejszej listy obszarów potencjalnych. Obszar ten był przedmiotem analizy Ministra Środowiska oraz Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, czyli organów właściwych w sprawach dotyczących tworzenia sieci Natura 2000 w Polsce, jednakże w rezultacie nie został umieszczony na liście obszarów proponowanych, przekazanej w dniu 29 października 2009 r. przez Ministra Środowiska do Komisji Europejskiej. Przedmiotowy obszar nie spełnia kryteriów naukowych wynikających z załącznika III Dyrektywy siedliskowej (92/43/EWG), w związku z czym zrezygnowano z jego wyznaczenia. Należy podkreślić, iż wg zasad funkcjonowania sieci Natura 2000 w całej Europie, to Komisja Europejska stwierdza jej kompletność, na podstawie wyników przeprowadzonych seminariów biogeograficznych. Takie seminarium dla dwóch regionów biogeograficznych, obejmujących terytorium Polski – alpejskiego i kontynentalnego – odbyło się w Polsce w marcu 2010 r. Podczas seminarium Komisja Europejska wskazała na konieczność uzupełnienia sieci w regionie kontynentalnym o nowe obszary dla 8 gatunków roślin, 14 gatunków zwierząt oraz 18 typów siedlisk przyrodniczych, co przełożyło się na konieczność utworzenia 21 nowych obszarów, jednakże obszar "Łąki Wilanowskie" nie był brany pod uwagę. Wskutek powyższego w stosunku do tego obszaru nie było podstaw do przeprowadzenia oceny równorzędnej do tej, o której mowa w art. 6 ust. 3 Dyrektywy siedliskowej (jego odpowiednikiem w polskim prawodawstwie jest art. 33 ust. 3 *ustawy oop*).

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska nie uznaje za uzasadniony zarzutu naruszenia (w sposób istotny) art. 56 ust. 1 lit. b pkt 3 i art. 56 ust. 8 *ustawy Poś* (w związku z zapisem

art. 153 ust. 1 *ustawy oos*) z następujących przyczyn. W treści decyzji (str. 29 i 30) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wyjaśnił przyczyny braku właściwego odniesienia się w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 29 kwietnia 2011 r. do treści uwag i wniosków złożonych w ramach procedury udziału społeczeństwa i rozprawy administracyjnej, przeprowadzonych przez Wojewodę Mazowieckiego w roku 2007:

„Należy nadmienić, że w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko z udziałem społeczeństwa przeprowadzonej zgodnie z art. 53 w związku z art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy Poś Wojewoda Mazowiecki, na wniosek inwestora, biorąc pod uwagę szerokie zainteresowanie społeczne i konieczność uwzględnienia sprzecznych interesów stron postępowania oraz organizacji ekologicznych przeprowadził w dniu 31 sierpnia 2007 r. rozprawę administracyjną otwartą dla społeczeństwa (protokół w aktach sprawy). (...) Wyjaśnienia stron oraz uwagi i wnioski społeczeństwa, o których mowa powyżej, zgłoszone w trakcie postępowania prowadzonego przez Wojewodę Mazowieckiego zostały przeanalizowane przez Wojewodę Mazowieckiego oraz inwestora i autorów raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. W wyniku powyższego opracowano „Aktualizację raportu o oddziaływaniu na środowisko" przedmiotowego przedsięwzięcia, która w dniu 9 listopada 2009 r. została przedłożona przez inwestora Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Warszawie. Przedmiotowe opracowanie przedstawia w sposób scalony zebrane dotychczas materiały i uwzględnia aktualne zmiany w odniesieniu do dokumentacji złożonej wraz z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia z dnia 20 grudnia 2006 r. W związku z faktem, że przedłożony raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia złożony wraz z wnioskiem z dnia 20 grudnia 2006 r. nie odnosi się do aktualnie istniejących uwarunkowań związanych z realizacją drogi w treści niniejszej decyzji Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie nie odnosi się do uwag i wniosków zgłoszonych w trakcie postępowania prowadzonego przez Wojewodę Mazowieckiego."

Akta sprawy dowodzą, iż faktycznie, wnoszone wnioski i uwagi były przedmiotem analiz. Wyrazem tego jest chociażby korespondencja w aktach sprawy, np. pismo Arcadis Profil Sp. z o. o. z dnia 11 lipca 2008 r. przekazane do Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, pismo Wojewody Mazowieckiego z dnia 30 listopada 2007 r., skierowane do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie. Ponadto w ostatecznej wersji raportu (raport ujednolicony) opisano wyczerpująco postulaty przedstawiane przez poszczególne osoby, instytucje i organizacje ekologiczne. Niezasadne postulaty nie zostały zaakceptowane, zasadne natomiast zostały poddane analizom, w zakresie sposobu odprowadzania wód opadowych do środowiska, alternatywnych rozwiązań technicznych dotyczących przejścia Południowej Obwodnicy Warszawy przez Wisłę i poprowadzenia trasy na odcinku między ul. Przyczółkową i rz. Wilanówką. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska uznaje, iż w związku ze zmianą materiału dowodowego w sprawie, tj. przedłożeniem przez inwestora nowej wersji raportu o oddziaływaniu na środowisko, uzasadnionym było odstąpienie od rozpatrzenia wniesionych uwag i wniosków dotyczących nieaktualnego raportu o oddziaływaniu na środowisko. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, rozpatrując sprawę w II instancji, objął analizą całość akt sprawy, w tym zapoznał się również z wnoszonymi uwagami i wnioskami społeczeństwa, do których organ I instancji nie odniósł się w treści decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody. Po zbadaniu przyczyn ich wniesienia i zasadności wyjaśnia również, iż ich rozpatrzenie nie wymagało przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w rozumieniu art. 138 § 2 lub 136 *Kpa*. Uwagi i wnioski nieuwzględnione w I instancji również i w niniejszym postępowaniu

nie zostały uwzględnione. Organ odwoławczy nie znajduje uzasadnienia do przeprowadzenia na etapie II instancji oceny aktualności wniesionych do Wojewody Mazowieckiego postulatów i ustosunkowywania się w treści niniejszej decyzji do każdego z nich z osobna.

Ponieważ jeden z podmiotów, działających na prawach strony, w treści odwołania podniósł brak poinformowania w skarżonej decyzji przyczyn nieuwzględnienia uwag w zakresie: rezygnacji z realizacji węzła „Skarpa Wiślana", wskazania lokalizacji miejsc poboru kruszyw budowlanych, ochrony stanowisk lęgowych jaskółek brzegówek, zakazu stosowania torfu naturalnego przy utrzymaniu zieleni, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska wyjaśnia, co następuje.

Niniejszy projekt nie obejmuje realizacji węzła „Skarpa Wiślana" opisanego w odwołaniu. W świetle treści wniosku podmiotu, iż *„będzie on stanowił istotną barierę ekologiczną na południowym odcinku skarpy pradoliny Wisły w Warszawie – w tym izolował kompleks największego na Mazowszu rezerwatu przyrody Las Kabacki z rezerwatem Park Natoliński"* (PLH140042 Las Natoliński), jak również treści uwag i wniosków złożonych do Wojewody Mazowieckiego pismem z dnia 20 sierpnia 2007 r., organ odwoławczy wnioskuje, że wnoszący odwołanie miał na uwadze węzeł zlokalizowany na Skarpie Warszawskiej na Ursynowie – określony przez inwestora w aktach sprawy jako węzeł „Ursynów Wschód" projektowany w rejonie ul. Płaskowickiej, po wyjściu trasy z tunelu w kierunku Wilanowa. W tabeli nr 18.2.1 raportu o oddziaływaniu na środowisko wskazano, iż zejście ze Skarpy Warszawskiej będzie realizowane poprzez wiadukty (północny i południowy w ciągu trasy POW, wiadukt w ciągu łącznicy ul. Płaskowickiej oraz wiadukt w ciągu projektowanej ul. Płaskowickiej). Lokalizacje tych obiektów inżynierskich przedstawia rys. 1 załączony do aneksu raportu. Powyższe rozwiązanie zminimalizuje negatywny efekt barierowy Południowej Obwodnicy Warszawy w stosunku do przecinanej Skarpy Warszawskiej, natomiast po rozpoznaniu przebiegu trasy względem Lasu Kabackiego i Parku Natolińskiego nie można uznać, aby trasa ta znacząco wpłynęła na powiązanie obu rezerwatów.

W odpowiedzi na wniosek o ochronę stanowisk lęgowych jaskółek brzegówek, które mogą zostać założone na skarpach wykopów budowlanych, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska wyjaśnia, iż w przypadku zasiedlenia placu budowy przez ptaki, zastosowanie będą miały przepisy dotyczące ochrony gatunkowej zawarte w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*. Nie jest więc uzasadnione nakładanie w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nakazu wstrzymywania prac w przypadku zasiedlenia placu budowy kolonią jaskółek brzegówek, czy gatunków innych zwierząt, bowiem wykonawca jest zobowiązany do przestrzegania przepisów dotyczących ochrony gatunkowej z mocy prawa i w sytuacji, gdy kontynuacja prac budowlanych będzie mogła spowodować płoszenie ptaków lub zniszczenie ich siedlisk lęgowych, powinien wstrzymać prace do czasu uzyskania stosownej derogacji lub opuszczenia gniazd przez ptaki lub wprowadzić stosowne zmiany w przyjętym harmonogramie robót budowlanych. Mimo to tutejszy organ przeanalizował możliwość wskazania decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia działań minimalizujących wskazany przez stowarzyszenie problem. Uznano jednak, że o słuszności podjęcia dodatkowych działań prewencyjnych i doraźnych związanych z ochroną gatunkową na etapie realizacji przedsięwzięcia będzie decydował nadzór przyrodniczy obecny w czasie prowadzenia robót budowlanych. W uzasadnionych przypadkach, których na obecnym etapie nie można właściwie

przewidzieć, nadzór przyrodniczy będzie podejmował decyzje o konieczności zastosowania dodatkowych zabezpieczeń bądź korekt w organizacji placu budowy. W zakresie bowiem nadzoru przyrodniczego jest nie tylko kontrola prawidłowego zastosowania się wykonawcy do wskazań decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, lecz również do przepisów określonych w *ustawie oop* oraz zapewnienie, aby prace prowadzono z odpowiednim poszanowaniem ochrony gatunkowej zwierząt i roślin.

Nie można uznać wniosku o wyeliminowanie decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach możliwości poboru kruszyw budowlanych z miejsc zlokalizowanych w obszarach objętych formami ochrony przyrody oraz zakazu stosowania torfu naturalnego przy utrzymywaniu zieleni. Warunek taki w istocie prowadziłby do sytuacji, w której wykonawca robót nie mógłby uzyskiwać kruszyw z istniejących i działających zgodnie z obowiązującym prawem miejsc wydobywania kopalin lub miejsc, z których wydobycie jest możliwe po uzyskaniu odpowiednich koncesji i pozwoleń, w tym decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – w przypadku przedsięwzięć określonych w § 3 ust. 1 pkt 40 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.* Przedmiotowa decyzja powinna ograniczać się jedynie do kwestii związanych ściśle z planowanym przedsięwzięciem, w tym przypadku Południową Obwodnicą Warszawy. Dodatkowo należy wskazać rozporządzenie nr 3 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lutego 2007 r. *w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu* (Dz. U. Mazow. Nr 42 poz. 870, ze zm.), które wprowadza zakaz wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu i które obowiązuje wszystkie podmioty, a więc i inwestora.

Odnosząc się do zarzutu podniesionego w odwołaniu, iż ustalenia poczynione w przedmiotowym postępowaniu, tj. wskazanie w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody, iż dojdzie do płoszenia ptaków na skutek hałasu w czasie budowy i eksploatacji drogi, są sprzeczne z zakazem płoszenia zwierząt zawartym w § 6 pkt 11 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r., należy wyjaśnić, że decyzja ta nie zwalnia inwestora z konieczności uzyskiwania innych wymaganych prawem decyzji, w tym zezwoleń na płoszenie ptaków. Ponieważ w chwili opracowywania raportu stwierdzono, iż w sąsiedztwie przedsięwzięcia, w zasięgu izofony 50 dB, znajdują się stanowiska ptaków, nałożono warunek prowadzenia inicjalnych prac budowlanych poza okresem lęgu i wychowywania młodych, odpowiedniego lokalizowania baz budowlanych, zapewnienia nadzoru ornitologicznego. Natomiast na etapie realizacji inwestycji prowadzony będzie monitoring liczebności lęgowej jarzębatki oraz gąsiorka w pasie po 1300 m po obu stronach Południowej Obwodnicy Warszawy. Określony w decyzji sposób prowadzenia prac, a w szczególności ich wszczęcia, pozwoli na zminimalizowanie prawdopodobieństwa płoszenia ptaków. Mimo to niekorzystne oddziaływanie na środowisko w przedmiocie płoszenia ptaków zostało stwierdzone, więc inwestor, już po uzyskaniu zezwolenia na realizację inwestycji drogowej, przed samym podjęciem czynności, która spowoduje płoszenie, zgodnie z *ustawą oop* będzie musiał wystąpić o odpowiednią derogację. Postępowanie to będzie prowadzone na podstawie art. 56 *ustawy oop* i będzie odrębnym, niezwiązanym z niniejszym postępowaniem administracyjnym.

Zgodzić się należy ze spostrzeżeniem, iż w punkcie 1.3.41. sentencji decyzji organ wskazał aby *„(...) w miarę możliwości rezygnować z gatunków drzew i krzewów z owocami spożywanymi przez ptaki (...)"*, posługując się pojęciem zbyt nieprecyzyjnym. Na podstawie uzasadnienia decyzji, akt sprawy i analizy własnej trudno orzec, na podstawie jakich przesłanek warunek ten będzie realizowany *„w miarę możliwości"*. Dlatego zmodyfikowano ten warunek, wskazując, iż należy wykluczyć z nasadzeń zieleni gatunki drzew i krzewów posiadające owoce chętnie spożywane przez ptaki. Natomiast dobór odpowiednich gatunków drzew i krzewów do nasadzeń zieleni powinien być uzgodniony z prowadzącym nadzór ornitologiem.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska odnosząc się do zarzutu nałożenia w punkcie 1.3.22 sentencji decyzji konieczności wykonania opracowania, które nie będzie poddane procedurze oceny oddziaływania na środowisko, stwierdza co następuje. Faktycznie, opracowana dokumentacja geologiczno-inżynierska i hydrogeologiczna nie będzie przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko, a prawidłowość ustaleń poczynionych w tym dokumencie nie będzie również poddana analizie organu środowiskowego, bowiem nałożona analiza porealizacyjna jej nie obejmuje. Ponadto nie istnieje potrzeba nakładania powyżej wskazanego warunku, gdyż w przedmiotowym postępowaniu w prawidłowy sposób dokonano oceny kwestii związanych z wymianą gruntów i prowadzeniem odwodnień wykopów. Organ odwoławczy na podstawie analizy materiału dowodowego wprowadził dodatkowy warunek związany ze sposobem gospodarowania mas ziemnych. Jak wskazano w raporcie, podczas budowy trasy powstaną nadmiary mas ziemnych, które nie będą nadawały się do wbudowania w nasyp drogowy i dlatego mogą być one tymczasowo gromadzone poza wyznaczonym pasem drogowym. W związku z powyższym uchylono punkt 1.3.22 sentencji decyzji z dnia 29 kwietnia 2011 r. i wprowadzono zakaz magazynowania mas ziemnych poza pasem drogowym na obszarze Natura 2000, użytku ekologicznym i Mazowieckim Parkiem Krajobrazowym.

Bezzasadny jest zarzut, iż organ *„w uzasadnieniu decyzji, usprawiedliwiając przebieg trasy POW przez projektowany rezerwat „Biały Ług" w Mazowieckim Parku Krajobrazowym, powoływał się na plan ochrony dla tego parku – chociaż faktycznie plan ten wciąż nie obowiązuje, ponieważ nie został opublikowany w stosownym Dzienniku Urzędowym Woj. Mazowieckiego."* Wyjaśnić należy, że organ nie przywoływał w żaden sposób planu ochrony rezerwatu „Biały Ług", a jedynie plan ochrony Mazowieckiego Parku Krajobrazowego. Plan dla parku został ustanowiony rozporządzeniem nr 13 Wojewody Mazowieckiego z dnia 16 kwietnia 2004 r. *w sprawie ustanowienia planu ochrony Mazowieckiego Parku Krajobrazowego im. Czesława Łaszka na okres 20 lat* (Dz. U. Woj. Maz. Nr 87, poz. 2131 ze zm.). W rozporządzeniu tym, wśród projektowanych rezerwatów wymieniano rezerwat Biały Ług, jednak do chwili obecnej ta forma ochrony przyrody nie została utworzona.

W związku z podniesionym zarzutem niezgodności decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*, poprzez nałożenie w punkcie 1.3.19 decyzji warunku odpowiedniego zagospodarowania przejść pod estakadami i mostem – zachowanie naturalnego, ziemnego podłoża, obsadzenie roślinnością, obsadzenia zielenią naprowadzającą najść do przejść, mimo zakazu sadzenia drzew lub krzewów w obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią (art. 82 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo wodne), wyjaśnić należy, że wskazany w odwołaniu ww. przepis prawny został uchylony po wejściu w życie ustawy z dnia

5 stycznia 2011 r. *o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. Nr 32 poz. 159) i obecnie kwestię tę reguluje art. 88l ust. 1 pkt 2 o podobnej treści. Jednak wyjaśnić należy, że punkt 1.3.19 sentencji decyzji o zagospodarowaniu przejść dla zwierząt nie dotyczy mostu na Wiśle, lecz mostu na Wilanówce, wskazanego do zaprojektowania w taki sposób, aby pełnił on funkcję przejścia dla zwierząt (pkt 1.3.10 lit. a i pkt 1.3.11). Powyższe warunki decyzji należy czytać łącznie, a wynika to z przyjętego układu treści. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia nie nakłada na inwestora szczegółowych warunków w zakresie rozwiązań dotyczących konstrukcji przeprawy mostowej i zagospodarowania terenu pod tą konstrukcją. Jak wskazano w raporcie o oddziaływaniu na środowisko, most, którego szczegółowe parametry zostaną określone w projekcie budowlanym, będzie składał się z trzech części: części zalewowej lewobrzeżnej o długości 248,0 m, części nurtowej o długości 528,0 m, części zalewowej prawobrzeżnej o długości 248,0 m. Koncepcja tego mostu została pozytywnie uzgodniona przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie pismami z dnia 31 sierpnia 2004 r. i 7 stycznia 2008 r., a w wyniku przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wskazał w decyzji, aby ostatecznie w projekcie budowlanym most zaprojektować tak, by umożliwić swobodną migrację wszystkich gatunków ptaków: płaska konstrukcja bez elementów linowych, pylonów oraz bez zlokalizowanych pod przeprawa mostową, w strefie mulistego brzegu rzeki, trwałych barier. Realizacja przedsięwzięcia z dotrzymaniem warunków nałożonych przedmiotową decyzją (m. in. w punktach: 1.2.2, 1.2.8, 1.2.24, 1.2.33 – 1.2.36, 1.3.26 – 1.3.29) nie wpłynie negatywnie na integralność i powiązanie obszarów sieci Natura 2000 w sposób znaczący.

W miejscu tym należy również wskazać, że zarzut jakoby *„(...) budowa systemu obwodnicy wokół Warszawy, która ma przebiegać z naruszeniem sieci obszarów Natura 2000."* (w rozumieniu *znaczącego negatywnego oddziaływania*), jest nieuzasadniony, bowiem nie zostało to wykazane w postępowaniach administracyjnych i sądowych.

Zarzut z odwołania, iż organ nierzetelnie powołał się na decyzję Wojewody Mazowieckiego z dnia 19 października 2007 r. o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia pn. Wschodnia Obwodnica Warszawy od węzła „Marki – Drewnica" do węzła „Lubelska" jest nieuzasadniony. Choć jak słusznie zauważył wnoszący odwołanie, decyzja utrzymująca w mocy decyzję środowiskową dla Wschodniej Obwodnicy Warszawy (decyzja Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 24 kwietnia 2009 r.) została uchylona w części przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, to jednak postępowanie sądowe nie zostało zakończone – obecnie toczy się postępowanie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym. Wyrok WSA z dnia 26 października 2010 r. o sygn. IV sa/Wa 2066/09 jest więc nieprawomocny, zaś orzeczenie o wstrzymaniu wykonania decyzji GDOŚ z dnia 24 kwietnia 2009 r. do czasu uprawomocnienia wyroku dotyczy jedynie części uchylonej nieprawomocnym orzeczeniem sądu. Dlatego choć byt prawny ww. decyzji nie jest ustabilizowany, to powoływanie się na to rozstrzygnięcie w treści decyzji z dnia 29 kwietnia 2011 r. jest słuszne, nie przeczy stanowi faktycznemu i nie narusza art. 7 *Kpa*.

Po rozpatrzeniu zarzutu o wydaniu dwóch uzgodnień w trakcie postępowania I instancji przez Powiatowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie i wniosku o ich uchylenie w wyniku zaskarżenia na podstawie art. 142 *Kpa*, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska prezentuje poniżej następujące stanowisko w sprawie. Znajdujące się w aktach sprawy postanowienie Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie z dnia 23 maja 2007 r., znak: ZNS.713-391-1/07/PN, zostało wydane na wniosek Wojewody Mazowieckiego z dnia 1 lutego 2007 r., przekazujący wniosek inwestora z dnia 20 grudnia 2006 r. i jego załącznik: raport o oddziaływaniu na środowisko z 2006 r. Zgodnie z ówczesnymi przepisami, stronom przysługiwało prawo wniesienia zażalenia do Głównego Inspektora Sanitarnego, z czego strony nie skorzystały, a po upływie terminów postanowienie stało się niezaskarżalne. Drugie postanowienie Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie z dnia 1 czerwca 2010 r., znak: ZNS.713-834-1/10.EG zostało wydane na wniosek Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 22 kwietnia 2010 r., po analizie załączonej do niego dokumentacji: wniosku inwestora z dnia 20 grudnia 2006 r. i jego załącznika: raportu o oddziaływaniu na środowisko z 2010 r. Zgodnie z art. 153 ust. 2 pkt 2 *ustawy ooś* na postanowienie nie przysługiwało zażalenie, zaś w oparciu o art. 142 *Kpa* strony mogą skarżyć jego treść w odwołaniu od decyzji kończącej postępowanie główne.
Inwestor, zmieniając załącznik do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia poprzez przedłożenie nowego raportu o oddziaływaniu na środowisko, dokonał modyfikacji swojego wniosku. Organy uczestniczące w postępowaniu: organ prowadzący postępowanie i organy uzgadniające orzekały więc już nie w stosunku do wniosku pierwotnego, lecz wniosku zmodyfikowanego. Słusznym więc było przekazanie przez organ prowadzący postępowanie główne wniosku inwestora o wydanie decyzji wraz z nową wersją raportu o oddziaływaniu na środowisko do inspekcji sanitarnej, celem kolejnego uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia. Postanowienie Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie z dnia 23 maja 2007 r. i postanowienie z dnia 1 czerwca 2010 r., choć wydane w tym samym postępowaniu nie są postanowieniami tożsamymi. Tożsamość ma miejsce jedynie gdy oba rozstrzygnięcia są wydane w tej samej sprawie, która dotyczy tych samych podmiotów, tego samego stosunku administracyjnoprawnego oraz tego samego stanu faktycznego. A ponieważ w toku postępowania głównego nastąpiła modyfikacja wniosku i zmiana stanu faktycznego, to właściwym było wystąpienie do organu uzgadniającego o kolejne uzgodnienie realizacji przedsięwzięcia. Mimo, iż pierwsze postanowienie niefortunnie pozostaje nadal w aktach sprawy, to organ w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody wydanej dla zmodyfikowanego przez wnioskodawcę wniosku uwzględnia jedynie drugie uzgodnienie, wydane po dokonanej zmianie raportu o oddziaływaniu na środowisko. Jak wyjaśnił w uzasadnieniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach organ I instancji, w dniu 20 kwietnia 2010 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie wpłynął ujednolicony raport dla przedmiotowego przedsięwzięcia, który następnie na podstawie art. 48 ust. 2 pkt 2 *ustawy PoŚ*, w związku z art. 153 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 *ustawy ooś* został przekazany do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie z prośbą o uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia. Choć organ nie wskazał literalnie w treści decyzji, które z postanowień wziął pod uwagę przy

procedowaniu, to jednak z treści uzasadnienia można jednoznacznie wynika, iż było nim postanowienie z dnia 1 czerwca 2010 r. Dlatego decyzja organu I instancji została prawidłowo wydana pod tym względem. Jak Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska wykazał powyżej, jako iż nie można uznać, aby nastąpiła tożsamość sprawy ze sprawą już prawomocnie osądzoną, to nie uznaje się bezprzedmiotowości postanowienia Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie z dnia 1 czerwca 2010 r., znak: ZNS.713-834-1/10.EG i w konsekwencji utrzymuje się je w mocy niniejszą decyzją. Niniejszy organ nie może jednak odnieść się do części odwołania zaskarżającego postanowienie Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie z dnia 23 maja 2007 r., znak: ZNS.713-391-1/07/PN. Wyjaśnić bowiem należy, iż stało się ono ostateczne przed wejściem w życie *ustawy ooś* i nie podlega ocenie w trybie art. 142 *Kpa*. W związku z powyższym, odrębnym pismem przekazuje odwołanie do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie.

Odnosząc się natomiast do zarzutu nieuzasadnionego nałożenia rygoru natychmiastowej wykonalności, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska nie znalazł racjonalnych przyczyn, na podstawie których mógłby wstrzymać natychmiastowe wykonanie decyzji, nadane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska punktem 4 sentencji decyzji z dnia 29 kwietnia 2011 r. W toku postępowania odwoławczego nie stwierdzono przesłanek uzasadniających uchylenie decyzji I instancji, zaś wprowadzone zmiany nie będą wymagały przeprowadzenia postępowania dowodowego, zatem organ nie było obwiązany rozważać, czy zasadne jest wstrzymanie rygoru natychmiastowej wykonalności. Natomiast odnosząc się do uchwały 10/2011 Rady Ministrów z dnia 25 stycznia 2011 r., należy stwierdzić, że faktycznie realizacja drogi ekspresowej S-2 w. Puławska – w. Lubelska została przesunięta na okres po roku 2013 jednak nie jest to przesłanką do uchylenia punktu 4 sentencji decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W związku z powyższym należało orzec jak w sentencji: utrzymać w mocy decyzję Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 kwietnia 2011 r., znak: WOOŚ-II.4200.12.2011.JI, wraz z postanowieniem Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie z dnia 1 czerwca 2010 r., znak: ZNS.713-834-1/10.EG, jednocześnie zmieniając decyzję w niezbędnym zakresie.

Stronom postępowania przysługuje prawo wniesienia skargi w terminie 30 dni od daty doręczenia decyzji, do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (00-922 Warszawa, ul. Wawelska 52/54).

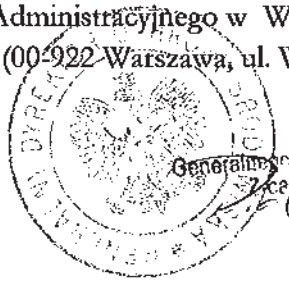

Z upoważnienia
Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
Zastępca Generalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska
Piotr Otawski

Otrzymuje:

1. Stanisław Dmuchowski
   Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych